

نہ نفاستان

ورہہ ندین ژبیر کرنی

ئەنڧالستان
ورهه ندين ژبير كرنى

عهلى به ندى

2023

- ناٲی ٲه رتوکی: ٲه نفالستان و ره هه نندین ژبیر کرنی
- دو کیومینتاری: عه لی به ندی
- دیزاین: هه کار فندی
- ٲه رگ: نزار به زاز
- تبیچنین: دلمان علی محمد، هه رمان نی کماله یی
- هژمارا سپاردنی: (ل ریشه به ریا ٲه رتو کخانه یین گشتی ل ٲاریزگه ها دهوکی
- چاپ: چاپا نیکی
- چاپخانه:
- دهوک 2023

سوپاسی و ریٲز .....

بو .....

ناقهرۆك

- 11..... به راهيك
- 15..... خه لك و دهسهلات د ته رازيا كي شانى دا
- 19..... نه نفال زاراقه كي قه جى و چه كه كي چريك ل سائقه گه ران
- 23..... سيسته ماتيك رنا نه نفالان ب شيوازهك موديرن
- 26..... نه نفالستان و ناسيوناليزما شوفينا عه رهبى
- 30..... نه نفال بيرووكه كا زينديه
- 35..... وه لاتين روزناقا هه له بچه شه هيدكر
- 40..... بوچى منيومينت ل كوريمى و گهرميان ، بوچى نه ل هه ولير
- 44..... كارتيك رنين نه نفالان ل سهر كه ساتيا كورد
- 47..... خوانده كا جفاكناسى بو نافرته تا يا شميا نه نفالان
- 52..... ناميبيا و دلوقانيا نه لمانيا
- 56..... دادور محمد عريبي و هكو من نياسى
- 64..... توركيا و قه شارتنه تاوانين رژيما به عس
- 68..... نه جيهانيك رنا نه نفالان
- 74..... سه ددام حسين مروقه كي كولافه بوو
- 81..... دكيومينت

..... نه لبوما وينين تاوانبارين نه نفالان

255

ل هاشینا بهیٲ چ گوندل فیبره و ویراهه نامینن ، تنی کومه لگهه ، وه کو مریشکا
چویچه لوکین خو ددانه دبن چه نگین خوفه ، دی خه لکی دانینه دکومه لگه هان فه
و دی ئیخینه ل ژیر چاقدیریا خوفه و ری ناده بینی ل گوندا بژین ، دا (مخرب) نه شین
سهراوان بدهن ، ژنوکه و پیدا ئه م ئاری و شه کری و گازا سپی و ئافی و کاره بی
نادهینه گوندا ، دی وانا ژ گوندان فه گوهرینه کومه لگه هان دا نیژیکی مه بن و
گهداریا مه بکهن و باوهریی ب ئایدولوژی و رهوشه نبیریا مه بینن ، بوچی بهیلم
وه کو کهرا بژین یی کوچ دگوهادا نه و چ نه زانیت ، ئه ری ژ بهر گه می ، من گه می
وانا ژی نه قیٲ ، دقان بیست سالیٲ بوری دا مه گه م ژ دهرقه دئینا ، بلا بو پیٲچ
سالیٲ دیتر ژی گه می ژ دهرقه بینن ، ما چ مفا ل دهرقه ریٲ وانا هه یه ژ بلی خرابیی
بومه ، دی قان دهره هه میا ژ ناثه بهم و ل هاشینا بهیٲ چ تشت نامینن .

علی حسن مجید

1987/4/15

تأمیم

هەر که سه کی بقیّت ب فه گهریت خیر هاتنا وی دکهین ، ئهوی نه فه گهرن دی ب چه کی کیمیایی بی ویرانکه ر هیرشی کهینه سه روان ، نه زناقئ قئ که رهسته ی ناینم چنکو نه ف پیزانینه د فه ده عنه بینه به لاقه کرن ژ بهر سه لامه تیا نشتیمانی ، به لی نه ز دی بیژم چه کی ویرانکه ری نوی دی هه وه ژناق بهت ، له ورا نه ز گه فال وانا دکم و وان هانددهم خو بدهنه دهستی مه ، پاشی هوبین دی بینن کو هه می ترومبیلین خودی تعالاً ژئ تیراناکه ن بو فه گوهاستنا وان ، سویندی دخوم کوئه ز پیدئ کومین عه سابامه ژئه وروپا دا هه ر که سی بینن ده رحال بکوژن ، نه ز دی قئ پینگاشئ ها قیژم دا وانا ژناق بهم و ل دویف به زم هه تا ئیرانی ، پاشی دی داخوای ژ موجهیدی خهلق کهم ل ویری ژئ وانا ژناق بهن .

علی حسن مجید

1987/8/26

به راهیک

وهک چاڅ خشاندهک ددیروکا ههڅچهرخا کورد دسالین ههشتیان دا ، دی بومه سهلمینیت کورژیمما دیکتاتورابه عسا ژناقچووی ، مهزنترین تاوان و مه رگه ساتین مروقی دپروسین بی وینه یین نهفلان و کومکوژی دا دهرههق مللهتی کوردومروقی کورد ل کوردستانا عیراقی ، باشوری کوردستانی نهجمداینه و ب سهدان هزار مروقی کوردیین بی تاوان و بی دهسهلات ب ساخی دگورین بکوم دا بنئاخکرینه ، ب هزاران گوند کرینه کافل و ویران بوینه ، بناغی ژیرخانا نابووری بی کوردستانی ژناقبرییه و دیوگرافیا کوردستانی گوهارتیه ب ریکا سیاسهتا سیگوچکین خو (عه ره بکرن ، به عسیکرن ، فه گوهاستن) ، پیشکه فتیتترین چه کی سردهم و که رهستی کیمیایی ل سهر گه لی کورد تاقیکرینه ، ژبه رشان هوکاران ده می مروقی ب هویری خاندنه کی دژیانا تراژیدیا گه لی کورد و دیروکا ههڅچه رخا کورد دابکه تن ، نه هه می کوشتارین بکوم وه کو نه فال و کیمیا باران ونه هیلانا سیمایی دیوگرافیا کوردستانی ویی سهروشوینکرنا ب سهدان هزار مروقی کورد دچنه دخانا جینوسایدی دا.

تاوانین رژیما عهفله قیا به عس هر ل سالا 1963 دژی کوردین باشور د پیره و کرنا سیاسه تهک خویناوی و بی رهوشتی هاتینه کرن ههروه کی کومکوژیا باژییری سلیمان ب فهرمانا تاوانبار (زعی م صدیق) ، ل 19/6/1963 ، ئەنجام دای و درویشمی کومکوژیی (احنا العرب عدنا الخیره وینه الاکرد بها الدیره) ، ل فییره قرکرن وئەنفال کرنا گه لی کورد دەسپیدکەت هەر چهنده زاراشی ئەنفال بکار ئەئینابوو لی ژیی دەسپه لاتا به عسیان فی سهردهمی یا کورتبوو هه کهر دا تاوانین مهزنترو خرابتر دهرهق گه لی کورد د چوار چوئی عیراقا دیکتاتور دائه نجام دت ، لی عهقلیه تا شوفینزما به عسیزم دویره ژ هه می رهوشتین مروقی و بنه مایین نیف دهوله تی ، هه ر تاوانه کا کریت یا بی وینه بوو ، کارتیکرینن مهزن ژلایی جفاکی و دهروونی و ژینگه هی شه ل پشت خو هیلان ، پترل سه ر ژیا نا ژنا کورد کو هه می بهرپر ساتی ژیرا هاتنه دان و دناقا کومه کا تاریشه و دهرده سه ریان دا نقوم بوو ، ژیان لی تهراوبه را کر ، ترس و ئەشکه نجه و برس وشه ری دهروونی دگه ل هاتنه کرن ، ژ هه ر ماف و خوشیه کی بیبار بوو ، راسته ئەنفال ب دیتنا به عسیزمی دا کوشتن و قه تل و عام و ب ساخی بن ناخکرنه ، پروسه کا کاریگه را سایکولوژیه ل سه ر مروقی کورد ، لی فه ره به حس ل سه ر لایه نین دیتر ژی باخقین و ب ناشکراییی به حس بکه یین ب وی تیگه هی مه بثیت ، ئەوژی شکاندنا ئیرادا که ساتیا تاکی کورده ژلایی مه عنه وی شه کو پتر کارتیکرنا خو هه بوو دپروسین ئەنفالان دا و پشتی ئەنفالان ، زیانین مه زن یین نه چاهه ریگری ب مروقی کوردکه فتن ، دیمه نین ئەشکه نجه و ده سترژیی ل سه ر که رامه تا وی دناق که له یین زورداری و گرتیخانان دا ل پیش چاقناچن ، دهروونی وی هاتیه

لهقاندن و دهرز که فتینه میسکی وی و ده مارین له شی وی ئیفلیج بوینه ، پوستالا جه لادان هر ل پیش چاقه .

نه نفال تا قیکرنهک بو لسه مروفی کورد و ملله تی کورد ژلایی به عسیان قه هاتیه کرن و جیهانا که و لال پی هاتیه شهرمه زار کرن ، جفاکی عه ره بستانی پی هاتیه خاپاندن و سهر دابرن ، نه نفال په یقه کا که هی بو ، دناڤه پراسیپن قورئانا پیروز دا هاتیه دزین و راکرن قه وه شانديه کوردی موسلمان و ئیماندار ، یا کو تا نوکه ب درسته هی خواندن بو نه هاتیه کرن ، وه کو پیدقی نه هاتیه نیاسین و قه چاخ بوویه ، مه وه کو کورد ژلایی ئیداری و سیاسی وره وشه نبیری دا خه مساریه کا مه زن هه مبه رفی تاوانا هنده مه زن و کاریگه ریا کری و به رامبه ر دگونه هبارین ، نه شیاینه بابه تی نه نفال بکه یینه بابه ته کی هزری و مه عربی ، گرنگی هند پی نه هاتیه دان وه کو جیهانیکرنا وی ، تانوکه وه کو پیدقی ده زگایه ک تاییه ت بو پاراستنا به لگه و دوکیومینتان نه هاتیه دروست کرن وه کو ئه رشیکرنا تاوانین رژیمه به عس ، به لکو گرنگی هند ب مه سه لا نه نفالا بخوژی نه هاتیه دان ، ژيانا خانه وادو که س و کارین قوریانیا دنه خوشترین کا و دانان دا دهر باز دبیت ، دقیا با گرنگیه کا مه زن ب پاشمایین نه نفالان وه کو به رمایک و قه ریژا نه نفالان هاتبا دان چنکو ژ مرنه کا مسوگه ر رزگار بوینه ، چپروک و سه ر پیه تیبین وانا ژ زارده فی و ان هیشتا دژیانی دا هاتبان وهرگرتن و پاراستن ، ژلایه ک دپقه جه وه هری نه نفالی بخو مه سه له که بو هه لدانا لاپه رین تاوانین سیاسی یین رژیمه به عس ددیروکا هه قچه رخا کورد دا ب هه می چه مک و ره هندی خوقه .

ئەنفال پەيغەمبەر قورئانى يە مللەتەكى موسلمان پى ھاتىيە ھنگافتن ، ئەنفال ب پىشتەقانى و ھارىكاريا خايين و خو فروشان ھاتىيە كرن ، ئەنفال ل ژيىر پەردا بىدەنگيا جفاكى نيىف دەولەتى ھاتىيە ئەنجام دان ، د قوناغا ئەنفالان دا ھەمى بەرژەوھند پەرستان چاقىن خول تاوانىن سەددامى دىكتاتور نقاندىن و بەرژەوھندىن خو پاراستن و دگەل رژيما بەغدا كرنە جووت ، ئەنفال ژلايى دەسپەلات دارىن عىراقى يىن نوکە بەردەوامە ، ئەنفال خالەكا رەشە ب ناڤ چاقىن جاش و موسستەشار و ئەنجامدەرىن ئەنفالان قە و ھەر كەسى تىدا بەشدار بوى ، ئەنفال خالەكا لاوازا جفاكى نيىقدەولەتى يە بىدەنگى پاراستى ، ئەنفال توفان بوو پاپورا وى ل كەلھا نزاركى و سەلامىي و تويزاوه و نوگرە سەلمان و بەحرک و جەژنەكان نقوم بوو .

عەلى بەندى

6 /10/2022

خەلك و دەسه لات د تەرازا كيشانى دا

كورد مللەتەك خوراگر و نەتەووە پەرست بوینە، هەردەم داکوکی ژ هەبۆن و مافیڤن خویڤڤن رەوا کربە و هیچ جارەکی داکیری نەکربە و ملکەچی ئیرادا دوژمن و داکیرکەران نەبوینە ، دەهەمان دەم دا داکوکی و بەرهفانی ژ ناخا خو کربە ، ژبەر فان چەند ئەگەران مللەتی کورد مایە خوراگر ، سەرەرای وان کارەسات و مەرگەساتیڤن ب سەر داها تین ، لی زوربەیا وان دبى وینە بوینە ، ئەق چەندە ژى قەدگەرىت بو بەرژەو نەدیڤن و لەلاتین زلھیز و بریار دەر دجیہانا دوو جەمسەری دا ، کەواتە بەرژەو نەدیڤن وانا دگەل دوژمنیڤن مە جووت بوینە و بی دەنگی هەردەم پاراستیە ، قى چەندی ژى کارتیکرنیڤن نیگە تیڤ لسەر گەل و نەتەوا کورد و جفاکى کوردەواری کرینە ، ئەقجا ئەف کارەساتە هوکارین سروشتی بن یان مروشى بن ، ئەنجامیڤن هەمیان ژى پروژین قەرکرنى و کورد قرانى بوینە .

سیاسەتا ژ هەمیان دژوارتر دەرەق کوردان هاتیە کرن ب شیوہکی سیستماتیکی ژلایى رژیما بە عسا ژ ناڤچویى قە ، ب پلان و بەرنامە هەولین

جینوسایدی هاتینہ پھیرہ و کرن و کومکوژی نہ نجام داینہ ، ہمہ می ژ ی بی وینہ بوینہ

مہ بہ ستا مہ ژفی بابہ تی ئوہ ہیڈی ہیڈی ئم کورد کارہ ساتین خو بی ژبیرد بہین و ماینہ ب گہ لیشک و بہرژہ و ہندی خو بین تایبہ ت فہ و کیشہ و مہ سہ لین نہ تہوی پشت گوہ دہا قیژین ، نہ شیانہ مفای ژ ئہ فان کارہ ساتا و ہر بگرین و بکہینہ کارتہک فشاری لسہر حکومہ تا ناقہ ندی و جفاکی نیف نہ تہوی ، سہرہ رای وان بریارین گرنگ ژ دادگہا بلندا تاوانین عیراقی د بہرژہ و ہندا مللہ تی کوردا دہرکہ فتین ، تا ئہ فروکہ بوینہ خویری سہر و ہرہ قی ، ئم کورد نہ شیانہ سہرورا ژ رابردووی خو و ہر بگرین و دیاردین مہ ترسیدار سنورداریکہین ، ئہ فہ ژ لایہ کی فہ ، ژ لایہ ک دیقہ ئم کورد نہ شیانہ لوبیہ کی بہیژ ژدہرقہ تایبہ تی ل و ہ لاتین ئہ وروپی دروست بکہین ، ہہرچہ ندہ ئہ ف ئہرکہ دکہ قیتہ لسہر مل و شانین رھنہ ندا کورد تایبہ تی کوردین باشور ل ئہ وروپا و ئہ مریکا و دپلوماسیہ تا کوردستانی ، بہر و قازی ب مخابنی فہ دبیین زوربہ ی ئہ و خورت و گہنجین ب چ ئہ گہر ہہین ژ کوردستانی دہرکہ فتین و پنا بریہ و ہ لاتین بیانی ، نوکہ دریا و گورزا ژ دویر فہ دہوشینہ کوردستانی ، ب ریکا سوشیال میدیایی و تورین جفاکی خہہر و جینا ددہن کوردستانی و بہرپرسی و ی ، ددہمہ کی دا زوربہ یا بہرپرسی بلند بین کوردستانی ہہ لگرین ناسنامین بیانی نہ ، ئہ فہ ژ جہی مخابنیی یہ .

ب دیتنا من هندی ئەم کورد خودان ئەفی ئایدولوژیی و عه‌قلیه‌تی بین ، چ جار ناگه‌هین ئارمانج و خه‌ونین خو‌یی‌ن گیره‌ه‌گرتی ب سه‌دان سال خه‌بات و به‌رخودانی بو ده‌کین و قوربانی ل دو‌یف قوربانیی پیش‌کیش ده‌کین .

راسته کوردستان ئەفروکه بویه جهه‌کی ئارام و ته‌نا و باژیرین هه‌ریما کوردستانی ژلایی ئاقه‌دانیی پیش ده‌کفیت ، ئاقاهی و تاوه‌ر یین بلندن و ده‌گه‌هه‌ نا‌عه‌وران ، زیده‌باری هه‌بونا ب ده‌هان قونسلخانین بیانی که بو به‌رژه‌وه‌ندی و هه‌لاتین خو‌دنا‌قه‌ه‌ریمی دانه و تنی ب چاقی مرو‌فایه‌تی ل ملله‌تی کورد دنیرن ، ژلایه‌ک دیقه ژیرخانا ئابووری یا کوردستانی ده‌یته تی‌ک دان و چ پروژین ستراتیژی بو ئایندی خه‌لکی کوردستانی نائین ب جه‌ئینان ، به‌لکو هه‌ر پیشقه‌چونه‌ک ده‌یته پیش ژلایی که‌رتی تایبه‌ت قه‌یه ، ئەوژی بازرگانین پاره په‌رستن ، ئە‌ف‌چهنده ژی نه د به‌رژه‌وه‌ندا خه‌لکی دایه ، به‌لکو بویه ئە‌گه‌ری په‌یدا‌کرنا هه‌ژاری و دیاردا کوچ‌کرنا گه‌نجان بو هه‌نده‌ران و خولقاندنا کاره‌ساتین مرو‌فی .

سه‌پاندنا سزایی به‌رده‌وام ژلایی ده‌سه‌لاتی قه‌سه‌ر خه‌لکی وه‌کو زیده‌کرنا به‌ایی با‌جا و رسوماتان و بی‌ده‌نگیا ده‌سه‌لاتی لسه‌ر به‌ایی که‌ل و په‌لین بازاری و نه‌لقینا و ژدانا بازرگانان و نه‌دامه‌زاندنا ده‌رچویی زانینگه‌هان و ئینانا خه‌لکی بیانی بونا‌قه‌ه‌ریمی بو‌کاری و خزمه‌تی و مژویل کرنا ته‌خ و تو‌یژین جفاکی به‌نده‌ک سه‌نی مه‌نیین نه به‌رئاق‌ل دا ، ئە‌ف‌چهند هه‌زین مه‌دارشتی قه‌ری‌زا سه‌بو‌رین مه‌نه‌ ده‌گه‌ل ئیش و ئازارین خه‌لکی خودا ، ب دیتن و باوه‌ریا من ری‌زا 70٪ یا ئاکنجیین هه‌ریما کوردستانی توشی کیشین هه‌زکرنی و جفاکی و ئابووری و ده‌روونی و بی‌

باوهریی بوبنه ، مورالین وان د ئیفلیجن چنکو مللهت د وی باوهریی دابو پاداشتا وان ههمی نه خوشی و دهردهسه ریین جهرگ بر وهربگرن مخابن ههمی بونه و خهون و سهراب ، ئەفه ژی کاره ساتان ل دویش خو دهیلیت ، فهره زانکو و زانینگه هیین ههریما کوردستانی فه کولین و دیراساتین کویریین ئە کادیی و زانستی لسه ره ئەفان دیاردین مه ترسیدار یین مه به حس کرین بکهت و پیشنیازه و راسپاردین خو ئاراسته ی دهسه لات ی بکهن و ههولین وان به ره همدارین ، دهسه لات ژی ژلایی خو فقه خه لکی خول بهرچا وهربگریت و خزمه تین ژهه ژی وانا پیشکیش بکهت و دلوفانیا خو حکیمانه نیشان بدهت ، تاییه تی بوته خا گه نجان چنکو گه نچ و لاو ئاینده و بربر ملله تانه و مللهت ژی ل پیشیا ههمی بهرژه وهندانه .

ئهم د سه رده مه کی دا دژین دبیژنی شوره شا ته کنولوژیایی و چ تشت ناهیین فه شارتن ، له ورا فهره دهسه لات سیاستا خو شور بکهته نا فه ملله تی دا و بارگرانیی لسه ر مللین خه لکی خو راکهت ، دادپهروه ریی و یه کسانیی دنا فا دا به لاقبکهت .

ئەنفال زاراڧەكى ڧەجى و چەكەكى چرىك ل سالفه گهران

خەمساريا مەھەميان ھەمبەر كەيس و بادەكا ئەنفالان و دەرھەق چارەنقىسى
قوربانىيىن ڧى مەرگەساتى و مافىن كەس و كارو و ارسىن وانا تاوان و گونەھەكا
مەزنىە دستوبى مەدا تانوكە وەكو پىدڧى ئەف ئەركە مە بدرستاھى ئەدا نەكرىە ،
راستى و رەھەندىن وى پەردەپوش كرىنە و جورە بىدەنگىك ھاتىبە پاراستن ،
كىمترىن ماف بوڧى توڧرا ستەملىكرى نەھاتىنە دان ، تنى ئەنفال وەكو زاراڧەكى
ڧەجى بكاردىيىن ، ل سالفه گهران ژى وەكو چەكەكى چرىك بى شەرم ژخوو كەر
ژلايى مە بخوڧە دەھىتە ب كارئىنان بىيى بكەينە كارتەك فشارى و مافىن خو پى
بستىيىن ،

ھەر ئەم بخوب رىكا ھندەك گوتاروو درويشمىن بى ئارمانچ ياربا و سفكاتىي
ب ھەستىن ئەنفال بوويان دكەين ، ب زورى ھندەك روندىكان ژ چاڧىن وانا دئىنيە
خوار ، خاترا خو ژى دخوازىن و خو حافىز دكەين تا سالەك دىتر ، لى ژان و
دەردەسەرييىن وان ناپرسىن و دويڧ چونا بوناكەين ، راستە ئەنفال جىنوسايدە ،
لى ئەنفال ھەر ئەنفالە ، چ ناڧىن دى لئونادانىت ، ب چ شىوازىن دىتر خونا

گهوریت، ب دههمه نین مه کوردان شه په چرمه بویه، راستیه که و نه ته فسانه یه، د
 فرههنگا دوژمنان دا وهک که لتورهک بخووقه گرتیه، نه ژ میژیه وهلاتیی کورد
 نه ژاراقه نیاسی و که فته د فرههنگا کوردی دا وژنوی د رامانا وی گه هشتی،
 بهری هینگی گه لهک جارن ئیماندارئ کورد وهکو موسلمانه کی دیندار و خو
 پاراستی د لاپه رین قورئانا پیروز دا زاراقئ ته نفال ل بهرچاقان که فته لی باش د
 رامانا وی نه دگه هشتن، بخو نه دکره خه موو مه رهق، تنی ده می سوره تا ته نفال
 دخاند ب سه لیکه کا سه رنج راکیش لسه ره یقان رادچوو وهکو سوفیه کی ئیماندار
 ، دبیت هند تینه گه هشت بیت تنی زانیبیت ته نفال سوره ته که د قورئانا پیروز دا و
 به حسی شه ری موسلمانا دگه له نه ئیماندارا دکه تن، لی ته نفال ژناڅ په راسیین
 قورئانا پیروز دا هاته دهر و ملله ته کی موسلمان هنگافت و دوژمنان قورئان کره
 مه رجه عیه ته کا ئایینی بو هیرشین خو لسه ر ملله تی کوردی موسلمان، د
 ئایدولوژیا عه ره بان دا ب چاقین موسلمانه تی به ری خونا دهنه نه ته وین دیتر، ل
 دهف وانا عه ره ب تنی موسلمانن، چنکو وه سا هزر دکه ن کو قورئانا پیروز ب زمانئ
 عه ره بی هاتیه خواری و به لاق بویه، دووعا و نقیژ ب زمانئ عه ره بی نه، به ری
 رهش و که عبا پیروز هه ر دناڅ ناخا وان دانه، لی پشتی ته نفال بوو قرکرنه ته وه کی
 موسلمان لسه ر ده ستین ده سه لاتداریه کا موسلمان و ب ئاراسته کرنه کا قرکرن و
 ژناقبرنی ژیر سیبه را سوره ته کا قورئانا پیروز، هه ر چه نده قورئان ژقی چه ندی یا
 به ریته، قورئان ل ده ژ کوردی موسلمان گه لهک یا پیروزه و هیله کا سوره، دشیت
 چند جارن سویندی بناقی خودی بینیت، لی نه ویریت دهستی خو دانیته سه ر
 قورئانی و سویندی بخوت.

مروقی کورد ژنوی زانی کو زاراقی ئەنفال بوویە دەرتەنجامی قەزەبی ئەتەوی
 وی ، ژنوی هەشینی وی هاتینە سەری ، ژنوی خونیاسی کا ئەو کیە ، ژنوی زانی کا
 جوداهی دناقەرا ئەتەو و ئایین دا چیه ، ژنوی تیکەلکەرن ئایین دگەل دەمارین
 سیاسەتی ب سەرهللو ، لی دوست و دوژمن ژیک جودانە کرن ، ئەو وەلاتین ب
 ناخی موسلمانەتی و مافی موقی د ئاخفتن ، کوشتنا مروقی کورد و ژناقەرا
 ئەتەو کی لەسەر رویی عەردی حەلال کرن ، ب کافر ددانە نیاسین ، ب ئەجنە و
 تیشکین سلیمان پیغەمبەری ب ناقد کرن ، فیتی ددانە سەددام و رژیم وی کو
 مروقی کورد قەزەبی و سیاسەتا کورد قرانی لەسەر پەیرەو بکەت ، یا کوهیج
 جارەکی ئەقان وەلاتین موسلمان دەستی هاریکاری بو مروقی کورد و خەلکی
 کوردستانی درێژ نە کری و خوتیگە هاندبیت کو ئەتەو کا موسلمان یا هەوی لەسەر
 گوویا زەمینی ب ناخی موسلمانین کورد ، ئەقەژی قەزەبی و دەرتەنجامی سیاسەتا
 شوفینزما بە عەسیزمانە بو ، هەردەم جیهانا ژدەر قە ، تاییەتی

جیهانا عەری و ئیسلامی د خاپاندن ، وەسا پیدگە هاندن که کورد مللەتەک
 کافر و پاشکەفتینە ، بەروفاژی قی چەندی پشتی سالا 1992 کیانەکی کوردی
 وەکو پەرلەمان و حکومەت ژ قەزەبی برابارا 688 و دەسکەفتەکی سەرهلدانا سالا
 1991 دروست بو ، ئەقان وەلاتان ب پرە قەستکرن کوردستانی و ب هزاران
 جورین هاریکاریان پیشکیشی خەلکی کوردستانی کرن و ب هزاران مژگەفت ل
 کوردستانی ئاقرن و ناچین خووە کو خیرخواز لەسەر سەردەرین مژگەفتان نکراندن
 ، ب مخابنی قە بیی دیراسەت دتومارین کوردستانی دا ب ناچین وانا هاتنە

تومار کرن ، ب قان فیلبازیان دلوقانیا خوبوخه لکی کوردستان نیشان دان ، ب
هزرا وان ژنووی دی ملله تی کورد فیری دابونه ریت و روکنین ئیسلامه تی کهن ،
سه ره رای ژناقچون و نه مانا حیزبا به عسا شوفینی تا نوکه ئەقان وه لاتان دان ب
شاشیین خو دهرحق ملله تی کورد نه کرینه و داخوازا لیبورینی ژی نه خواستیه .
هیشتا ئەم دناژ کوبراتیا ره هه ندین ئەنفالان دا نه چوینه خوار ، ژ راستیین وی
د ره قین ، گه له ک فاولا دکه یین وینین وی قه دشیرین و ب درسته ی ترس و تازار و
کاربگه ریپن وی بهرچاژ ناکه یین ، تنی هزرا چه وانیا مرنا قوربانیا دکه یین ، گورین
بکوم دبیین ، ئە قه ژی وی چه ندی دگه هینیت کو چه ند راستیا ئەنفالان دیار بکه ی
، سه نگا وی بچوبک نابیت ، چنکو ئەنفال قه واره کی مه زنه و باره کی گرانه لسه ر
ملین تاکی کورد وه کو وه لاتی ، نه شیت دانیت و نه شیت بکه ته رابردوو ، چنکو
ئەنفال رویدانه کا هه رده م زبندیه د هزر و میشکی ویدا ، هه ول دده ت وه کو
تابلویه ک بینیته دهر و کاربگه ریپن وی بهرچاژ بکه ت ، لی بیردانکا وی هه می
هزرین شکه ستی نه و بی ئومیدی بی وهریپچایی و هه می تشت ل ده ق وی بوینه
خه ون .

سیستہ ماتیکرنا ئه نفالان ب شیوازهك مودیرن

وهكونه ریته کی سالانه دی هندهک خوی ل سهبرینین پاشمایین ئه نفالان وهرکهین وبرینین وانا هه ودهین ، دی پاشقه بوسالین ره شو تاری قه گهرینین ، ههر چهنده چاقین وان زوها بوینه ژ روندکان ، تنی ناخینکهک دگهوریین وان دا ماینه ئاسی ، ژ دلوقانی و رهش بهختیا خو نه فرهتان ژی بونا قچاقین ئه نفالچیان و ئه نفالکاران نا رهشینن ، هیشتا دترسن بهینه هنگافتن ، دیمه نین تراژیدیایین که لهانزارکی و ویستگه هیین سهربازگه ها سهلامی ل پینش چاقن و دبیردانکا وان دا قالانه بوینه ، هیشتا ستری مشکین دهشتا بهرانه تی وچه ژنه کانی ب دههمه نین وانقه نه ، تامووتیزین سه موونین ژهرکری دنا قلفکین چادرگه هیین میردین و موش و دیاربه کری دگوریین واندا ماینه ئاسی و نه چوینه خوار ، هیشتا دترین و دقه جنقن ، چهند دهنگی فروکا و ته قه کرنی ل بهر گوها دکه قیت و دبه یسن ، جنیق قی دکه قن ، ژ دوکیلی دره قن ژ خالا وانقه دوکیلا کیمیا و خه رده ل و سیانیدی به ، ژ ههر تشته کی ب گومانن ، توئژه کا تایبه ته دناقا جقاکی دا دهنگی وانا بلند نابیت ، چینه کا ژبیرکری و مشوله ژی به و بی دهسه لاتن ، ژیان دبیردانک و

خه‌یلان دا ههمی خه‌ون و ئاشوین ، ب چاقیڻ خو دبین دیوارین ته‌لارین
ئه‌نفالکاران ب کلوخین سه‌رین خوشتقییڻ وان هاتینه ئا‌فاکرن و د ته‌یسن .

زه‌مان ده‌ریاز بوون هیشتا دخورا نابینن گله‌یه‌کی وه‌ک ته‌زمان دریشی بو‌حالی
خوبکه‌ن و داخو‌ازا کی‌مترین مافیڻ خوبکه‌ن ، ژ دادبی دی هیقی نه و ژ جفاکی
دقه‌ده‌رن ، دوو دلبی و خه‌مووکی و ده‌ریچاینه ، نه مافدارن ، چهند دبه‌ر که‌لها
میراتا نزارکی را دبوورن چاقیڻ خو دگرن و دنه‌قینن ، گو‌هیڻ خو دگرن داکو‌قیژی
قی‌رییڻ ده‌رین قی که‌لها زوردار و بی دلوقان نه به‌یسن ، سال بورین تنی ب
هنده‌ک گو‌تارین بی بنه‌ما و درویشمیڻ بی رهنگ و سوزین دره‌و ده‌ینه خاپاندن و
رازیکرن ، دناخ و ده‌روونی خودا دکه‌لن و هه‌ر بیڻ ده‌ینه ئه‌نفالکرن ، سال ده‌ریاز
بوون هیشتا ب هزاران خی‌زان چاقه‌ری هه‌ستیکیڻ که‌س و کارین خونه .

ئه‌نفال ژه‌ولوکوست ، ژ قرکنا ئه‌رمه‌نا و رواندا و که‌مبوودیا مه‌زنتر
و کاریه‌گه‌رتره ، نه شه‌گه‌راندنا روفاتیڻ ئه‌نفالکرین به‌هدینان مینا ده‌قه‌رین دیتر
خه‌مساریه‌کا مه‌زنه بو خودان بریارین ده‌سه‌لاتا پاریزگه‌ها ده‌وک ، ده‌مان
ده‌مدا تاوانه‌کا مه‌زنه ده‌ره‌ق که‌س و کارین قوربانیان تا نوکه بیده‌نگی پاراستی
و خوشتقییڻ وانا مینا ده‌قه‌رین دیتر بیڻ کوردستانی بو باوه‌شا ده‌قه‌را به‌هدینان
نه شه‌گه‌راندن ،

ل سالقه‌گه‌رین ئه‌نفالا به‌هدینان دا شوینا په‌پام و درویشمیڻ ساده خو‌ازیارین
بیردانکا هزرین جه‌ین شوله‌ژی و بریارده‌ر قه‌بیت و وژدان به‌ینه هه‌ژاندن ، بیرل
هندی بکه‌ن روفاتیڻ ئه‌نفالکرین ده‌قه‌ری ژی مینا ، بارزان و گه‌رمیان و دولای
جافایه‌تی و رزگاری و چه‌مچه‌مال به‌ینه شه‌گه‌راندن ، ئه‌و پرا باوه‌ری دنا‌قبه‌را لی

قه و مایان و دهسه لاتی مکوم بکهن ، کوباشترین خهلاته پیشکیشی کهس و کارین قوریانیاں دهیتته کرن ، دیسان دبیتته خاله کا دی یا رهش ب ناڤ چاقیین نه نفالکاران پیشه په چرمه بکهن و ژ دهسه لاتی دویر بیخن ، نه نفال چ بهرگ لبهر خوبکهت ، خوب چند شپوازا بگوهریت ههر نه نفاله ، ل دهڤ نه نجامدهران غه نیمه و کاله پوربیت ، د فهرهنگا مروفایه تیبی دا ههر تاوانه ، کریار و پروسهک بوژبونه هیلانا ناسناما نه ته واکورد د بهرگه کی ئایینی دا ، ب پلانه کا سیسته ماتیک یا پیشوهخت دارشتی .

ئەنفالستان و ناسیونالیزما شوفینیا عەرەبی

ھەر مللەتەکی ددیروکا خوە دا کارەساتیڤ مروفی ، یان سروشتی ب سەردا ھات بن ، پشتی رویدانی دماوەکی کیم دا دبیت برینین وان ھاتبنە ساریژ کرن و شوبنوارین ئەفان مەرگەساتان ھیدی ھیدی نەما بن ، تنی کارەساتا ئەنفالان نەبن یاکول سالا 1988 دچەند قوناغین جودا جودا ، ھەر قوناغەک دەرگەکی دا ژلایبی کاربەدەستیڤ رژیما بەعسا ژناقچووی دەرھەق مللەتی کورد ئەنجام دای ، دبیت کورد ددیروکا خوە دا گەلەک جارن مەرگەسات و ئاتافیڤ مەزن ب سەرداھات بن ، لی پەیرەوکرنا سیاسەتا ئوپەرەسیونین جینوسایدی و پروژین کورد قرانی و سیڤگوشەکیڤ بەعسیان (عەرەبکرن بەعسیکرن فەگواستن) ، پلا و بەرنامە بو دەھاتنە دارشتن ، ھەمی ژی کومکوژی بون ، ئەقچەندە ژی ئاشکرا دکەت کو رژیما بەعس و دەسپەلاتداریڤ وان مفا ژ ئایدولوزیا نازیان وەرگرتیە ، دەمی ھولوکوست دەرھەق جوھییڤ ئەوروپی ئەنجام دای ، رژیما ژناقچووی ھەمان شیوہ ئەف سیاسەتا خویناوی و کومکوژی دەرھەق گەلی کورد دچوار چووشتی عیراقی دا ب ناقتی ئەنفال پەیرەوکر ، دقان ئوپەرەسیونان دا مەزنترین تاوان ھاتن

کرن ژبو نه هیلانا ناسناما نه ته واکورد و ب ریکین موخابراتی و لهشکهری ،
 ده نجام دا 182 هزار مروشین کوردو کوردستانی ، ژموسلمان و کریستیان و
 ئیردیان هاتن بیسه رو شوبنکرن و دگورین ب کوم دا ب ساخی ل ژیری و نافه راستا
 عیراقی بن ناخکرن و عهردی داعیران ، 182 هزار خهون مراندن ، نه گهر نه
 هژمارا مهزن یا مروشان تاقی ده می د ساخ بانسه ر ژمییریا کوردان ل عیراقی ، ل
 باشووری کوردستانی دا چهند بیت ، چهند ژوانا دا بنه نوژدار و نه ندازیار و
 ماموستا و خودان باوه رنامه ، بنه زانا و بلیمهت دپوارین جودا جودا ، چهند ژوانا
 خهون ددیتن ژنی بینن و بینه خودان خیزان ، یان شوی بکهن ، بوچی هاتنه نه نفالکرن
 ب ناقی سوره ته کا قورثانا پیروز ، سه ره رای کورد ژه می ملله تین دیتر بین
 موسلمان بوو ئایینی خو موسلمان تره ، کومکوژیا 182 هزار مروشین سخیل ، 8
 هزار بارزانی ، 10 هزار کوردین فهیلی ، 5 هزار قوربانین هه له بچه ، چ تاوانین
 خو هه بون ، شان کاره ساتین هنده مهزن هه لویستی رایا گشتی یا جبهانی نه
 هه ژاندبو و بی دهنگی هات پاراستن ، ل ژیر په ردا فی بیده نگیی نه کاره ساتین
 درندانه دهرهق خه لکی کورد بی ژیردهستی سته مکاران هات کرن ، هه می
 ریکه فتن نامین نیف نه ته وی و مافین مروقی هاتن پیشیلکرن .

گه له ک هه لویست من دیتینه و داینه خوباکرن کو سه ددام ورژیما به عس نه نفال
 دژی وه لاتیین کورد ل عیراقی نه نجام داینه ، ب دیتنا من نه هه لویسته دشاشن
 ، چنکو هه کهر سه ددامی و ورژیما وی کورد ب وه لاتیین عیراقی ل قه له م دابان ،
 نه هه مرگه ساته و تاوانین مهزن دهرهق وان نه دکرن ، لی چ جارن کورد وه کو
 عیراقی نه ده ژمارتن ، به لکو دگوتن کورد مه ترسینه ل سه ر ئاسایشا نه ته واک

عه‌ره‌بی ، د‌قی‌ت به‌ینه قه‌لان‌دن و بران‌دن ، ئە‌ڤ هه‌لو‌یسته و سی‌یاسه‌ته ژ‌لای‌ی
 ده‌سه‌ل‌ان‌دار‌ین ع‌یر‌اق‌ی هه‌را به‌رده‌وامه تا ئە‌ڤ‌روکه . واته ئ‌یک په‌یامه و ئ‌یک
 درو‌یشمه وانا هه‌ل‌گرتی ، ئ‌یک ته‌مام‌که‌را ی‌ی دیه ، ئ‌یک پرو‌ژه و عه‌قلیه‌ته ل
 ده‌ڤ عه‌ره‌بان د‌ژی کوردان ، ئە‌ن‌فال کاره‌سات‌ین مه‌زن ل دو‌یڤ خو‌ه‌یلان ، ب ده‌هان
 سالی‌ن د‌یتر شو‌ینوار‌ین وی د‌ی هه‌بن و م‌ینن و چاره ژ‌ی ئە‌سته‌مه ، ئە‌ن‌فالان
 روویه‌ره‌کی مه‌زن ی‌ی کوردستانی ب‌خو‌ڤه گرت و ده‌ر‌ئه‌ن‌جام‌ین خراب ل دو‌یڤ خو
 ه‌یلان ، بو ئە‌گه‌ری هه‌لو‌ه‌شان‌دنا په‌یسکا خ‌یزانا کوردستانی و ج‌قا‌که‌ک ته‌راو
 برا‌کر ، ب هزاران ژ‌ن ه‌یلان بی هه‌ڤ‌ژ‌ین و سه‌میان ، ب سه‌دان ک‌چ‌ین ماره‌بری
 ه‌یلان ل مال‌بایی و قه‌یره‌مان و پر‌چا سه‌ری خو‌بوز‌کرنو شو‌یکرن ل‌به‌ر د‌لی ره‌ش
 بو ، گ‌ر‌یدانا پاشمایی و به‌رمای‌ک‌ین ئە‌ن‌فالان وه‌کو جار‌ان ب ئا‌خا باب و با‌پ‌یران
 قه‌نه‌مایه ، سه‌روو س‌یمایه‌کی کورده‌وایی ی‌ی جار‌ان پ‌یڤه دیار نه‌مایه ، دوو د‌لی
 و بی ه‌یش‌ی‌بوون م‌اینه ، ده‌روونی وان ت‌یک‌چویه ، په‌یوه‌ند‌یی خ‌یله‌کی و ج‌قا‌کی و
 خ‌یزانی د‌چار چو‌ڤی عه‌شیره‌ت‌گیر‌ی دا تا رادده‌ک مه‌زن هات‌ینه مران‌دن ، ق‌یان و
 د‌لسوزی و د‌لوقانیا جار‌ان نه‌مایه ، ئە‌ڤه‌ژی ئارمان‌جا سه‌ره‌کی یا ر‌ژ‌یمی بوویه‌کو
 ت‌یدا سه‌ر‌که‌فت .

راسته ئە‌ن‌فال بو‌یه سه‌ده‌می کوشتن و بی‌سه‌ر و شو‌ین‌کرنا سه‌دان هزار مرو‌ڤ‌ین
 کورد ، لی ده‌ه‌مان ده‌مدا بو‌یه سه‌ده‌می و‌یران‌کرنا ژ‌یانا کورده‌واری و ج‌قا‌کی کورد
 و ته‌خت‌کرنا هزاران گوندان و سوتنا دارستان و ره‌ز و بیستانان ، تالان‌کرنا
 مه‌رومالات‌ین خه‌ل‌کی کوردستانی ، د‌ئویه‌راسیه‌ن‌ین ئە‌ن‌فالان دا نو‌ب‌ترین چه‌کی
 سه‌رده‌م ژ‌لایی له‌ش‌که‌ر و سو‌پایی ع‌یر‌اق‌ی ی‌ی مه‌ش‌ق‌دای ده‌ره‌ف کوردان ل

کوردستانی هات کرن ، فه‌رمانیڤن دژوار و مه‌ترسیدار ژلایڤ سیسته‌مه‌کی
 بیروقرا تی بی هه‌قچه‌رخ هاتنه ده‌ریخستن ، هی‌رشین راسته‌و‌خوو بی‌ندرندانه ل سه‌ر
 ژیاننا جفاکی گوندنشین هاتنه کرن بو ژناقبرن و ویرانکرنا بنه‌مایین ژیانڤ ، بی
 وژدانه و دویری مروقایه‌تیڤ ره‌فتار دگه‌ل مروقی کورد ده‌اته کرن ، دیمه‌نیڤ
 ئەشکه‌نجی و کوشتارگه‌هین (نزارکی ، سه‌لامیڤ ، نوگره‌سه‌لمان ، توپزاوه) ،
 دیده‌قانن بو دیروکا بو دیروکا شه‌رمه‌زارا مروقایه‌تیڤ ، یا‌کول وی ده‌می بی ده‌نگی
 هاتیه‌ پاراستن ، تاوانین به‌عسیان نه‌تاوانه‌ک ساده و نورمال بوون ، دقان تاوان
 دا‌هه‌می بنه‌مایین مروقایه‌تیڤ و مافیڤن مروقی هاتن بن پینکر ، ئەنفال قوناغه‌کا
 دیروکه‌کا ده‌وله‌مه‌نده ، پیدقیه‌ ب‌عه‌قل و ره‌نگه‌کی ئە‌کادیی به‌یته‌ خواندن ،
 ره‌هه‌ندیڤن هزری بوو هه‌بن ، به‌یته‌ دوکیومیڤنت کرن و ئە‌رشیف کرن ، نه‌هی‌لین بینه
 ئە‌فسانه ، ده‌زگا و زانینگه‌هین مه‌ل کوردستانی خولی بکه‌نه‌ خودان و قه‌کولینیڤن
 زانستی و کونفرانسیڤن ئە‌کادیی ل سه‌ر ره‌هه‌ند و شوینوارین ئە‌نفالان بکه‌ن وه‌کو
 وه‌فاداریه‌ک بو‌وان قوریانیڤن هه‌ستی‌ک و کلوخین سه‌ریڤن وان ماینه .

ئەنفال بېرووكە كا زىندىيە

رويدانىن ئەقى مەرگەساتى شوين پەنجىن خو كوبر دناڭ جفاكى مەبى كوردەوارى دا داهىلاينە و مەرگەساتىن جەرگىر ئافرانينە .

دگەل ھندى دا خەمساربا مە ھەمبەر رويدانىن ئەقى كارەساتا دژى مروفايەتتې ورەھەندىن وى ھەمبەر قوربانىيان ومالبات وخانەوادىن وانا دنزمتىن ئاست دانە ، نە بەس جقاتا نيڭ نەتەوھىي ، بى دەنگ مايە ، بەلكوبى دەنگيا مە كوردان ژى ، چ مللەت ، چ دەسپەلات ، دەرھەق رويدانىن ئەنفالان و كارىگەرىيىن وى ئالوزى كەفتىنى و نەتەوھ پەرستى ھاتىيە پشتگو ھاڭىتن ، ئەڭ بى دەنگىيە ژى ب شىوھكى مەترسىدار جەوھەرى كومەلگەھا كوردى ئاشكەرا دكەت ، ھەر مللەتەك ، ھەر نەتەوھك مەرگەساتىن مەترسىدار بڭى شىوھى سەردا بھىن ، چارەنڭىسى وى دى بەرھەڭ ئاقارەكى نەدىيار چىت وجفاكەك رەشپىن بيت و ئارامى تىدا نامىنىت ، لى پشتى ئەنفالان بوشاتىيەكا مەزن پەيدا بوو دھەمى بواران دا ، جفاكى گوند نشىن ھاتە شلقاندىن ، شەلەلى بوو ، بەرەبابەكى نوى پەيدا بوو ، نەشيا خول وارى باب و كالان بكەتە خودان و وى بەرپرساتىي

وهريگريت ، پهيسکا خيزانا کورده واري هاته هه لوه شاندين ، نهو تامو تيژال کوردستاني هه ي نهو ژي نه ما ، گر يدانا تاکه که سي کورد ب عردي باب و کالان هه ل ناستي پيدفي نه ما ، پهيوه نديين جفاکي سست و خاڅ بوون ، ژلايهک دن څه هه څرکي و مملانا سياسي کورد و پارتين بهر ژه وهمد په رست ، کوردستان کره گوره پانا شه رهنبيخين وه لاتين هه ريمي ، و کره خوارنه کا گه لهک ب تام چ بو داگير کره ران ، چ بو وان که سانين هيشتا دهست و له پين وانا سور ژ خوينا شه هيدان ، به ره هه مي وي دخونو بوينه مفادار و هاتينه پاداشت کرن ، بونه خودانين دهستکه فتين سهره له داني .

بهري ل سهر دهستکه فتان به حس بکهين ، يا فهره بير ل هندي بکهين کاني بوچي نه نفال رويدا ، دوژمنان و داگير کره ران چ ژمه کوردان دڅيا ، به عسيان چ شوبنه وار ل پشت خو هيلان ، نه گه ر نه څ 182 هزار مروڅه هه تا نوکه ساخ مابان دژياني دا سهر ژمي ريا کوردان دا چ هند بيتن ، بوچي تا نوکه چاڅين مه ل هاريکاريين ژ ده رڅه نه و دهستين مه ل بهر وانا دڅه گر تينه ، نه گه ر نه و نه بن نه م دي ژ برسادا مرين ، نه گه ر سوباهي سنورامه بگرن نه م نه شيين خو خودان بکهين و مللهت دي ژ دهست ده رکه څيت نمونه دزورن ، خو لبه ر قهيرانان ناگرين ، بوچي مه دڅان چ هند ساليين بوري دا چ پروژين ستراتيژي ل کوردستاني به ره هم نه ئينايه ، بوچي ته خا سهرمايه دار هه را زاله و هه ژاري و به لنگازي هه را دادچيت ، بوچي نه بوينه جفاکهک سڅيل ومه مفا ژ رابردوي خو وه رنه گرتن ، بوينه جفاکهک مشوله ژي و قورياني موزايدانين سياسي .

هیشتا ئەم کورد نه شیاینه ژ رویی یاسایی و سیاسی فه جینوساید اگه لی کورد بدهین نیاسین و عیراقی نه چار کهین دانپیدانی ب تاوانین ئەنفال و جینوسایدیا مه بدهت، قهره بوا ماددی ومه عنه وی یا قوربانى و خه لکی زهره رمه ندی کوردستانی بکه تن ، ل قیتره چهند پرسبار دهینه پیش و فان پرسبارا ل خو بخو بکهین کانى بهرپرساتیا مه هه مبهرفان کاره ساتان چیه ، تا نوکه مه بو چکریه ، دهسه لاتى و پارتین سیاسی بین کوردی چ پینگافه ها قیتینه ، ژ رویی سیاسی و جفاکی و کهلتوری و دیروکی فه چ هاتیه کرن بو ئەنفالان وه کو جیهاتیکرن .

سه ره لدان نه شیا ئالیین کوردی ریک بیخیت ، نه شیا نافمالیا کوردی ئا قبا بکه تن ، هزری د برابر دووی خودا بکهت و فیروی زمانى نه ته وی بییت ، مخابن مه رگه ساتا ئەنفالان سال بو سال یا دهیته فه راموشکرن ، چ پینگافین وه کو پیدتی نه هاتینه ها قیتن ئەنفالی بکهینه هیقینى برایه تیى و ئیک ریزیى ، نه شیاینه ئەنفالی بکهینه کارتهک گهف و فشارى و جفاکی نیف نه ته وی پی به ژینین ، چ جوداهى دنا قههرا ئەنفالی و هولوکوستى هه یه ، لی ئیسراییلی شیان مفای بخو ژ کاره ساتا بسه ری هاتی ژلایى نازیان فه دهره قى وانا هاتیه کرن وه ریگرن ، بریکا لویى خو تا کو بوینه خودان دهولهت ، لی مه کوردان مفا ژ کاره ساتین خو وه کو سه ربور وه نه گرتن ، به لکو ماینه ب گه لالیشکین ئیکوودو قه و بهر ژه وه ندین حیزبایه تی ل پیشیا هه ر کاره کی نه ، شوینا ئەنجامده رین ئەنفالان بدهینه دادگه هان و سزا بدهین ، مه پاداشتکرن و بهرپرساتى پی به خشى .

بی دهنگ بوون ل کاره ساتا ئەنفالان بی وژدانیه ، گونه هه کا مه زنه هه مبه ر کهس و کارین وانا دهیته کرن ، دکه قیته دخانا خیانه تی دا و یاری پیکرنه ب

ههستیێن مالباتیێن قوریانیان ، ئەقەژی یایەکا مەترسیداره ب ناغی دیموکراسیەتی ل ژێر پەردا بەرژەوهند پەرسییی دەهیتتەکرن ، ئەق چەندە ژێ وی دگەهینییت کو سەرهلدان نەشیا ئەوا مللەتی قبا ی ب دەست قەببینییت ، نەشیا سیستەمی مافیێن خەلکی دکومەلگەهی دا بو بەرژەوهندیێن وانا بگوهریت ، نەشیا خەونیێن وان بکەتە راستی ، وەسا دا دیارکرن کۆدەسەهللات یا منەتەکی ل خەلکی دکەتن ، هەر پێشقە چونەکا پەیدا بوی بەرەهەمی وانە .

بی دەنگ بوون ل ئەنفالان واتە لیپورین ل تاوانباران و پلاندرین ئەنفالان ، دقبا با پشتی سەرهلدانی دەسەهللاتا کوردستانی دادگەهەکا تاییبەت دامەزراندبا ژبو دادگەهەکرنا ئەنجامدەران کە چما ژان کەسا خیانەت ل گەل و وەلاتی خوەکر ، بوینە سەدەمی بیسەرۆشوبنکرنا ب سەدان هزار مرووفان و کاکلکرنا ب هزاران گوندیێن کوردستانی ، نەدبوو ب عاتیفانە سەرەدەری دگەل وانا هاتبا کرن ، دقبا با کەیسە وان یا قەکری با ، دقبا با فشار ل وان موستەشاران کربا قەرەبووا وان قوریانیان دابا ، قەرەبووا وان گوند و دەقەرەن کربا بیێن وانا زەرەگەهانندیی ، چنکو ل ژێر فەرمانا وان بریارین شوفینی هاتنە سەپاندن ، ئەگەر ب هاریکاریا وان موستەشاران نەبا لەشکەر و سوپایی رژیما بەعسا ژناقچووی نەدشیا سەرکەفتیانە ئویەراسیونیێن ئەنفالان بجهببینییت .

ئەنفال بیروکەکا هەردەم زیندی یە ، هەر دەمی ل بیر دئینیێن ئاخینکا رادەهیلین بو وان روژانیێن سەخت ورەش ، چنکو ئەو وەلاتییێن دکرباریێن ئەنفالان دا بوینە قوریان دگورەپانا شەری دا نەهاتینە گرتن و کوشتن و شەهید کرن ، بەلکوب بی دەنگی و بی دەسەهللاتیا خو خورادەستی ئیرادا جەللادان کربە ، ئەق چەندە ژێ وی

ناگه هینیت کوئم شانازی ب مرنا قوریانیین خوبهین ، وهکو کس وکار ، بهلکو
 دقیت بهردهوام نهفرهتان ل سهر نهجامدهران بارینین و تومهتبار بکهین ، چنکو
 مرن و بیبهرو شوینکرنا وانا نه قارهمانیه ، بهلکو مرنهکا هییدی هییدی بویه ، ژ
 جهی بویه ری تا دگه هیته کوشتارگه هی ، گورین بکوم ، نه وهمی روی ب روی
 مرنی بوین ول هیفیا مرنا خوددهستین جهلادان دا و نهشین چ بکهن ، لی تشتی
 ژ هه میان سه برتر نه وه کو پشتی نه نفالان واقعی سیاسی بی عیراقی و کوردستانی
 دقوناغهک مه ترسیدار دا دبوریت ، سیفه تین قی قوناغی تنی شهر و شورو کارین
 تیروری و هه فرکی و مملانا سیاسی نینه ، بهلکو نه وه ساد و گنده لیا دناق
 کومه لگه هی دا به لاق بولا ، هه می ناستین ژبانا سیاسی و جفاکی وکه لتوری و
 نابوری یا فه گرتی و بویه دیارده ، نه نفالان بومه سه لماند کوئم جفاکه کین مه چ
 پیناسه نینن بو مروقی باش و خراب و مروق دوستان ، بی دهنگ بوون ل نه نفالان
 دشین بیژین کو هیزه کا نه فسانه یی پیشکیشی سیاسی مه داران کره داکو بشین
 راستیان فه شیرن ، تاوانباران تاوان چهنده مزن نه نجام دابیت لی ببورن و نیژیکی
 خوبهین ، هه ر تشته کی گه لهک بی ب بها بیت ، بی بها و بی قیمهت بکهن ، هه ر
 جوانیه کا هه بیت و چهنده نازدار بیت بکوژن و گیانی عه شیرهت گیریی ساخ بکهن

وهلاتين روژئاقا هه له بچه شه هيدگر

ديروكا مروفايه تيبى پره ژ تراژيديا و كاره ساتين مه زن و جه رگبر ، زوربه ي وان مللهت و جفاكين تهؤ مه رگه سات و تراژيديا لى روى داين وب سه رى هاتين ، شيابينه ب هيژا داهينانى و دهوله منكرنا ژيانى ب جوانى و ريك و پييك پيش بكهفن و بهرسفا نهقان كاره سات و تراژيديان بدن ، ب ناراسته كرنه كا ديترد خه يالين خودا يا راگرتي داکو بشين جفاكى خو پيشقه ببهن و پتر داهينانى بکهن وهزرا تولفه كرنى نه كهن .

لى كاره سات و تراژيديا بهر مروقى كورد كه فتى جوداتره ژوى هزرى يا مه ئامازه پى داى و ئارهسته ك ديتريا وهرگرتي ، چنكو هيشتا مروقى كورد پشت راست نه بوويه ، دوى باوه ريبى دايه تهؤ كاره ساته دووبارى ببنه فه ، تاييهت ل ده مى سالفه گه را دهيتته ساخكرن و دهينه ل بيروچالاكيبين خه مناك دهينه نمايشكرن .

پرسيار دهينه پيش ، پشتى بورينا چه ندين سالان ل سه رقى كاره ساتى ، مه چكريه بو هه له بچه ، بوچى دئازارين خه لكى هه له بچه ناگه هين ، بوچى مه دقيت نه وين ديتر تيبگه هينين ، دى چ كه ين كو تهؤ كاره ساته دووباره نه بنه فه ، هه له بچه برينه كا هه ردهم ساخه دناخى مروقى كورد دا مه حاله بهيتته ساريزكرن دقى دهست و دارى نوكه دا ، چنكو چ پينگافين ژ هه ژى هه له بچه نه هاتينه هافيتن نه ل

ئاستی کوردستانی، عێراقی، جفاکی نیف نه ته وی، خه مساریهک هه بویه، سال
 ده ریا ز بوون تانوک مه نه دیتیه زانینگه هه کا عێراقی ته ژ روژه ساخکریبتن، هه تا
 ل کوردستانی ژ ی جوره خه مساریهک هه یه، بو نمونه ل دهوک جادهک یان هولکه
 ، یان باخچهک ب ناخی هه له بچه هات بیت نا فکرن، به روفاژی ب نا فین
 که ساتین بیانی هاتینه بنا فکرن و خه ملاندن، بوچی ب ناخی عومه ر خاوه ر نا هین
 ب نا فکرن، هیشتا گه له ک ژگه نج و شاگردین کوردستانی نزانن عومه ر خاوه ر کیه
 ، نیره، مییه، ژ بهر هندی دقیت گرنگی ب کاره ساتین خو بدهین و سه ر بورا ژ
 رابردوی خو وه برگرین، هه له بچه چ ژ هیرو شیما و نا کا زاکی کی متر نینه، دقیت
 کار بو بکه یین و جیهانی بکه یین، هه له بچه و نه نفالان بکه یینه سومبولا خو را گریا
 گه لی کورد ل سه ر ئاستی جیهانی و جفاکی نیف نه ته وی پی شه رمه زار بکه یین
 چنکول ژیر سپونسه ریا و انا نه نفال و هه له بچه هاتنه هنگافتن، دقیا با ل سه ر
 ئاستی عێراقی و ل ژیر فشارا سه رو کاتیا هه ری می و حکومه تا کوردستانی پرسا
 هه له بچه هاتبا جیهانی کرن، تایبه تی په رله مانی عێراقی رول دخی مه سه لی دا
 هه با کو ئه م کورد پشکه کین دخی پروسا سیاسی دا بو ب ریشه برنا عێراقی وه کو د
 ده ستوری دا هاتی، هه له بچه دقیا با بیا پرسه کا نیشتمانی ل عێراقی، د هه می
 زانینگه و خواندنگه هان دا بیان پروگرامین خواندنی، نه کو تنی ل سالیادا ب
 چند گوتارو یاداشت ناما و چالاکیین بی بنه ما و بی مفا به پته ساخکرن و
 روندکین تیمساحا بو به پنه ریتن، هیشتا چ په رله مانتارا پروژه یاسایه ک گونجای
 دژی فان کاره سات و کومکوژیا پیشکیشی په رله مانی نه کریه بو قهره بو قوریانیان
 و زیان قیکه فتیان، یان فشار ئیخست بیه سه ر بو داخوازیا لیبوری نی ژ گه لی

کورد وکەس و کارین قوریانیان ، بەروفاژی وەلاتی ئەمانیا بەرامبەرەولاتی ئیسرائیل خو شەرمەزار و قەرداردییینیت بو وی کارەساتا جینوسایدی د شەری جیہانیی دووی دا ژلایی ھیتلەر و نازیان قە دەرهەق گەلی جوهی ل ئەوروپا ئەنجام دای و ب ھولوکووست ھاتیہ نیاسین ، لی چنکو لویی ئیسرائیلی زوری ب ھیزیوو ، شیا فشاری ل سەر وەلاتی ئەمانیا و دەسپەلاتا وی بکەتن ، ھەتا داخوازا لیبۆرینی ژ گەلی ئیسرائیلی کری و تا نوکە بەردەوام قەرەبوا قوریانی زەرەمەندان دکەن ، لی چنکو مللەتی کورد نە خودان گیانەک سیاسی بە کول سەر ئاستی جیہانی بہیتە نیاسین و دانپیدانی پی بکەن ، بی دەولەتەو بی پارێزەرە ، مللەتەک نە ئیکگرتی بە دنافا خودا ، نە ئیک بریارو ھەلوئیستە ، ژبەر فی چەندلا تا نوکە نە عیراقی ، نە وەلاتین زلھیز ئەوین چەکی کومکوژ ب ریکا کەسان و کومپانیین خوفروشتینە عیراقی وەکو ئەمانیا بو نمونە ژبەر وان تاوانین دەرهەق گەلی ئیسرائیل ئەنجامداین رابوو ب پیشکیشکرنا چەند غەواسین ژبەر دەریایی وەک دیاری دانە ئیسرائیل ئەوژی پستی چەکی کیمیایی و دفی تاوانی دا بین بەشدارن .

مخابن چەندین سالە بالیوزخان و قونسولگەریا ئەمانیا ل عیراقی و کوردستانی ھەنە ، ھیشتا خوب سەرڤە نە بریہ ، بەلکو دەسپەلاتین عیراقی و کوردستانی ژی فشار لی نەکریہ کو داخوازا لیبۆرینی ژی وەرگریت ، یان داخوازا قەرەبوی لی بکەتن ، دشین بین کو بو کیمیا بارانکرنا ھەلەبچە ب درستی کار بو نە ھاتیہ کرن ، بو جیہانیکرنا وی ، چ بوو خوشگوزەرانپی بو خەلکی وی ، ھەرچەندە ل دەمی ھەلەبچە ھاتیہ کیمیا بارانکرنا ب ئاشکرای رەنگقەدان و

وینێ خو نه بوو ، وی سه رده می جیهاندوو جه مسه ر بوو ، رژیما عیراقی رسوا و شه رمه زار نه کر هه مبه ر وان تاوانین دژی ملله تی کورد ل عیراقی دکه ت ، به روفاقی بیده نگه ی پاراست .

کاره ساتا هه له بچه مه زنترین کاره ساته ددیروکا مروفایه تیبی دا ، تایبه تی ددیروکا که قن و نوی یا کوردان دا ، نه کو ژیه ر سه ده می شه هیدکرنا پینج هزار مروقین کورد بین سقیل و بریندارکرنا ب هزاران وه لاتیان ، به لکو ژیه ر هندی بویه چه کی کیمیایی بی قه ده غه کری ل سه ر خه لکی سقیل و ب فه رمان و سه ره رشتیا راسته وخوو یا سه روکی عیراقی هاته نه نجامدان ، کو خوب بابی هه می عیراقیان ب عه ره ب و کورد و هه می پینکهاتین عیراقی دزانی .

ئه ری وه کو کورد ده سه له لاتا کوردستانی شیانین داخوازکرنا قه ره بوکرنی هه نه ، بوچی تا نوکه ئه ق چه نه نه هاتیه کرن ، ئه گه ر هاتیبته کرن ژی بوچی سه رنه گرتیه ده رباره ی قه ره بوکرنا زیان فیکه فتیان ، ئه قه ژی ژلایه کی قه ، ژلایه کدیشه باشته ب رکین یاسایی کار دق بوا ری دا بوو به یته کرن و ب شیوازه کی کوهه می ئه و لایه ن و کومپانیا و وه لاتین ده ست دقان تاوانا دا هه یین قه ره بوا زیان فیکه فتیان بکه ن ، ئه قه ژی پیدقی بریاره کا نه ته وین ئیکگرتی به بو دروستکرنا سندوقه کا قه ره بوکرنی مینا سندوقا قه ره بوا کویتی یا کو چه ندین ساله پشکه ک ژ دا هاتی گازا عیراقی دجیته دق سندوقی دا کو به ری هه یامه کی ژنوی بدوماهیگ هات ، ژلایه ک دیشه عیراق دشی ت سکالایی ل نه ته وین هه فگرتی بکه ت دژی وان وه لات و که س و کومپانیا به س ناکه ت چنکو ده سه له لاتدارین عیراقی ئیک ته مام که را دی به و به رنامه ی عروه تی جیبه جی دکه ن ، ژلایه ک دیشه

دهمی جیهانی ددیت گوند و دهقرین کوردان بیین دهینه ویرانکرن و ب چهکی کیمیایی بیین دهینه ژناقبرن و جینوسایدکرن ، بو قی بی دهنگیی چهند هوکار هه بوون ، ژوانا پاراستنا بهرژه وهندی خو بیین جوت دگهل رژیمی ، یادی نه و چهکی نه و چهکی دهرهق کوردان هاتییه بکارئینان هه وان وهلاتان نه و چهک بی ته سلیمی عیراقی کری ، زندهباری هاریکاریین ئابووری و لوژوکی و ته کنیکی ، تاییهت وهلاتین روژ ئاقا .

جینوسایدیا ملله تی کورد وهکو پیدقی ل سه ر ئاستی جیهانی نه هاتییه نیاسین و کار بو نه هاتییه کرن ، پیدقییه حکومه تا هه ریمی ب ریکا خو بودانه نیاسینا فان کاره ساتان پشته قانیا جیهانی بخو خرغه کهت ، کار بکهت بو دروستکرنا ده زگایه کی تاییهت بو خرغه کرن و ئه رشیفکرنا وان تاوانیین دهرهق هاتین کرن و بو جیهانی بدهته نیاسین داکو جقاکی نیف نه ته وی پشته قانیا دوزا کورد بکهن تاییه تی دوزا سه ریه خوبا کوردستانی .

هه له بچه و نه نفال کاره ساتین سروشتی نه بون ، بورکان و بومه له رز و نه خوشیا تاعون و کرونا نه بون ، به لکو به ره می سیاستا قرکرنا ب سه دان هزار مروقیین کورد بوول سه ر ئا خا خو دژیان و ژلایی درنده ترین ب نا ق مرو ق هاته نه نجامدان .

بوچی منیومینت ل کوریمی و گهرمیان ، بوچی نه ل هه ولیر

ئه نفال ، کومکوژی ، گورین ب کوم ، کیمیا باران ، عهلی کیمیاوی ، ئه ژزاراڤه هه می ل دو ماهیا سالیین ههشتیان دا ملله تی کورد ژنوی نیاسین و کهفتنه د فرههنگا کوردی داو دیروکهکا رهش و شه رمه زار بوو دوژمن وداگیرکه رین کوردستانی تومارکرن ، سه رهرتی فان هه ولین قرکرنی وگهف و تیرور و چهکی مودی و که مپینین سه ر برین و جینوسایدیی و زنجیره کاره ساتین جه رگبر ه تراژیدی و کوژهک ، ملله تی کورد چوک بو هه ژموون و ئیرادا دوژمنان و توخم په ریسان نه ده بنایه و ملکه چ نه بون ، به رده وام د سه نگه رین به رخواه دان و به رگریکرنی دابونه و خوراده ست نه کرن ، ئه ژ چه نده ژی شه دگه ریت بو وی عه شق و ئیانا تاکی کورد هه ی و گریدای ب وان خاسله ت و تیتال و ئیانا کوردستانی و ئازادیا وه لاتی .

ئه ژ هه می ره نگین ژبانی و پیلین قوربانیدانی پیخه مه ت فی عه شقی و ئیانی شه دگه ریت بو ره وشتی وه لات پاریزی و جوانیا سروشتی وده وله مه ندیا ئا خا وه لاتی ، فان خاسله تان وه کریه ب هزاران شیره ژن و وه لات پاریز ئاماده بن ژبو فیداکاری و به رخواه دانی ، دیسان سه ربورین مروقایه تی سماندیه کوچ هی و سته مکار دو می ناکیشن و مه حاله روژ نه هی ت تاوانبار نه ئینه راکیشن به ره ژ دادگه هی بو وه رگرتنا سزایی پیدقی هه مبه ر وان تاوانین ده ره ق گه لین هه ژار و بی ده سه لات ئه نجام داین ، راستیه ک دن ل ئیره خویا دکه ت کو مه حاله هی ژه ک

، رژیمهک ، تاقمهک ، چهندا ب هیز بیت و شیانیین مهزن هه بن ملله تام ژین بیهن ، یان ژی قریکهن و توفی بهرخوهدانی ژناڤ خوین و دلی کورین وی ملله تی ب سوژن و نه هیلن .

دیروکا کهرب و کینا دوژمنان هه مبهرنه ته واکورد یا کهقنار و دوم دریزه ، تایبته دوژمنین دهسه لاتدارین عیراقی ، چ ل قوناغا پاشایه تی ل 1921 1958 ، یان ژی ل قوناغا کوماری ل 1958 هه تا نوکه و ئەقروو ، پلانا قکرنا مروقی کورد یا بهرده و ام بویه ، بهحسی ستهم و زورداری و تاوانین دهسه لاتدارین عیراقی بیین ئیک ل دویت ئیک ، تایبته رژیما ژناڤچویا بهعس ، دژی خه لکی کوردستانی یا دویر و دریزه ، ب هزاران روپه ل و خامه پی دقین بو دوکیومینتکرنا وان تاوانان ، سه ره رای کو دادگه هابلندا تاوانین عیراقی و په رله مانی عیراقی ئەڤ جوهره زنجیره تاوانه ل قه له م داینه کو قکرنه کا نه ژادی بو ، چنکو عیراق یان ل سهر گورین ب کوم وکلوخوهه سستیین مروقا هاتیبه ئاڤاکرن و هیشتا هزارا ئایدولوزیا شوفینزما عه ره بی ل سهر سیاسه تاخویا ره گه ز په رستی یا بهرده و امه ، ل کوردستانی ههر جهه کی قه ست بکه بی شوینوارین کاره ساتان لی هه نه ، ل بن سها ههر داربه ره کی بیهنا خوڤه کهی ، ل سهر فه رشین ههر کانیه کا کوردستانی روینه خاری بیره اتین پیشمه رگه کی شهید لی هه نه ، ل ناڤ ههر گه لیه کی دا بی و بچی بیهنا داستان و بهرخوهدانی ژی دهین ، وینین رهشین هوڤاتیین ئەنفالان وهکو فلاش باک دهینه بهرچاڤ ، چیا و دهشت و نه هال و شیقین کوردستانی په می بوینه گورستان ، راسته ئەقروو ل گه له ک جه و دهقهرین ههریما کوردستانی کیلی و گورستانین ره می و مونیومینت هاتیبه دروستکرن ، وهکو

هیمایهک بو شههیدان و ئەنفالکریان ، ئەقە ژێ جەهێ فەخرو شانازیی یە وهکو ریزگرتن بو گیانی وان قوربانیان و وهفاداریا خوراگیا خانهواد و کەس و کارین وانا ، لی بلا ژبیرنهکەین کو هەتا نوکە ژێ دەسەلاتدارین شوپینزما عێراقی بێر ل هندی دکەن که کورد دوژمنین وانن ، هەرد هزر و ئایدولوژیاشوفینزما بەعسیزم دا کاردکەن و هەمی ژێ ئیک پەياما عروبهتی یە ، بەکو خرابتر ژێ ژجاران ئارەزویا عەرەبکرن و داگیرکرنی و رهگەز پەرستی یا دناڤ دل و دەروونی وان دا ، هەتا گەهشتیه وی راددهی ئەو گورین بکوم بێن ل ژیری و نافەرasta عێراقی هاتینه دیتن و ئاشکەراکرن ، دەسەلاتداریا نوکە ل بەغدا ئاستهنگا دروست دکەن و هەول ددهن ئەوان گوران بەرزه بکەن ، هەز دکەن مللهتی کورد و حکومهتا هەریمما کوردستانی دخرابترین بارودوخ دا بژیت و چاڤ ب فی پیشقه چونا ئافه دانکرنی ل باژیرین هەریمی نارابن ، هەمی هەول و بزاقین وانا ژبو ژبەر ریکچونا هیژا ئیک ریزیا ناڤا مالا کوردی یە ، ئان کارهساتین دوژمنان دەرههقی گەلی کورد ئەنجامداین ئەم کورد ژبیر بهین .

تشتهکی نورماله مونیومینت یان گورستان و کیلیین ره می ل ههله بچه و گهرمیانو بارزان و بادینان ههبن ، لی فەریو مونیومینتا ژ ههژی وان هه می قوربانیان بێن کوردستانی ددریژه خهبات و بهرخوه دانا خودا داین ل ههولیرا پایتهختی هەریمما کوردستانی هاتبا دروستکرن ، چنکو ئەقرو ههولیر پایتهخته و ب دهان قونسلخانین وهلاتین بیانی لی هه نه ، روژانه شاندين بلندین بیانی و سهروکین وهلاتان قهستا ههولیر دکەن ، لهورا پیدقیه مونیومینتا شههیدان ئەوا ل روژا 2003/3/16 ل روژ ههلاتی باژیری ههولیر ، ل که سنه زان بهری بنیاتی

بو هاتیه دانان دروست بکهن و ب دو ماهیک بینن ، ئەڤه ژێ کاری حکومه تا هه ریمما کوردستانی یه ، بهرنامه کی تایبته دڤی بواری دا ریک بیخیت و بهری قونسل و بالیوزین بیانی بدهنی ، چنکو ئەڤ چهنده فاکته رین ب هیزن بو دانه نیاسینا کاره ساتین کوردستانی ، تایبته تی ئەنفالان بو جیهانی و ناڤه ندین نیڤ نه تهوی ، دیسان پیندا چونه ک د یاسا ماف و ئیمتیا زاتین وارسین شه هیدان دا بهیته کرن ، چنکو ئەنفال پرسه کا نه تهوی یه ، دڤیت خه ما هه ر تاکه کی کورد بیت ل هه ر چوار پارچین کوردستانی ، ئەنفال خه م و ژان و تازارین مه زنبومه وه ک کورد ، تراژیدیایین مه زن ژێ پهیدا بوینه و دڤیت گرنگی پی بهیته دان و قی پرسی جیهانی بکهین .

کارتیکرنین ئەنفالان ل سەرکەساتیا کورد

ددریژە دیروکا خویناوی یا مروڤایه تیپێ دا هەردەم کورد بۆینە قوربانێ و سوتەمەنی و هەولین قەزەری بو هاتینە دان ، دناڤا سنورین وەلاتین هەریماهیەتی یین دوژمنان دا هاتینە چەوساندن .

ژ هەمی وان کارەساتین دەرەق کوردان هاتینە پەیره و کورن ددیروکی دا ، مەرگەساتا ئەنفالانە ، یاکو دوژمنان ب فەرمی ناڤکری و جیہانا ئیسلامی خاپاندی ، کورد سەدان سالە روی ب روی قەزەری دین ، تورکین ئوسمانی ب ناڤی خەلافەتا ئیسلامی حوکمرانیا دەڤەرا روژەهەلاتا ناڤین کری ، دەسەهەلاتەکا زیدە دژوار ژ رووی سیاسی و ئایینی دناڤ کوردستانی دا هەبویە ، چ بکوشتن و تالانکرن و باج و قەره جان ، ب کارئینانا ئایینی ئیسلامی بو راکیشانا سوزین ئاییندارین تاکی کورد دریعی نەکرە ، تورکین کەمالیست هەر ل دەسپیکا سەدی بیستی دا ب شیوی کوم کورد جینوساید کرینە ، زیدەباری ئەرمەنان ، ب ریکا ڤەگواستنا ب خورتی ژ جە واران وانا بو دەڤەری جوداتر ، دژینگەهەک جوداتر ب هزاران کورد گیانین خو کرینە قوربانێ .

کریار و پروسا جینوساید ب شیوەکی بەرنامەکری سالانین دریژە دەرەق کوردان د ئاست و شیوازین جودا جودا دەهیتە پەیره و کورن ، د جیہانا عەرەبی دال سەر دەستین دەسەهەلاتدارین عیراڤی یین ئیک ل دیڤ ئیک کورد ب درندەترین شیواز دەهینە قەزەری ، تاییەت پستی دەسەهەلاتدارین بەعسا عەڤلەڤیا شوفینی حوکمرانی کەڤتیه دەست ، تاییەت شتی ریککەڤتن ناما ئیف دەولەتی یا جەزائیر

دژی کوردان ب ئالیه کی هه ریمایه تی هاته پهیره وکرن ، سیاسه تا جینوسایدی کهفته نا ئه ستراتیژی ته که ئاشکه را یا ده سه لاته دارین به غدا ، پروژی کورد قرانی و فه گه هاست و راکرنا مالین کوردان ژ ده فه رین گرنک و ستراتیژی ده ست پیکرن ب چهند قوناغین جودا .

1- فه گوهاستنا کوردان ژ ده فه رین گرنک بین گازی و سامانین ژیر عه رد.

2- فه گوهاستن و گهورینا ناسناما کوردین فه یلی و کوردین ئیزدی .

3- فه گوهاستنا ئاکنجیین ده فه رین سنوری و پهیره وکرنا سیاسه تا عه رد

سوتنی

4- فه گوهاستن و ویرانکرنا گوندین کوردستانی و دروستکرنا

کومه لگه هیین خورتی و زوره ملی .

5- ئه نفالکرنا تاکی کورد ل گوند و ده فه رین رزگارگری ب چهند قوناغین

جودا جودا ل ساله 1988 ، کوب شیوی ئاشکه را به عسیان ئه نفال وه کو

سوره ته که قورئانا پیروز بو ره وانه کرنا هیرشین خوب کارئینا و شه رعیه ته که

دایی .

6- کیمیا بارانکرنا ده فه رین کوردستانی ، هه له بچه ، سیو سینان ،

خوشناوه تی ، بادینان .

7- عه ره بکرن و فه گوهاستنا ب خورتی ل که رکوک و شنگال و زمار و

خانه قین و چهن دین ده فه رین دیتر، دگهل گهورینا سیمایی جوگرافیا

کوردستانی و ب نا فکرنا جه و شوینه واران ب نا قین عه ره بی .

هەر دەمی مه بقیّت به حسی ئەنفالان و جینوسایدیی بکهین پیدقیه به حسی سیاسهتا به عسیزم و ریبازا شوفینزما دهسه لاتدارین عیراقی بکهین ، ئەف ئایدولوزیا ژلایی به عیسان فه بهردهوام ل بهر چاقین رایا گشتی یا جیهانی ول ژیر پهردا بیدهنگیی دهاته پهیره و کرن و ل ژیر فی بیدهنگیی عیراقی سیاسهتا قرکرنی پهیره و دکر .

ئەنفالان کارتیکرینن راسته و خوول سهر تاکی کوردل کوردستانا باشوور دروستکرن ، کیشه و گرفتین مهزن بین جفاکی و دهروونی بو خیزانا کوردی پهیدا کرن ، ههردهم پهیسکا خیزانا کوردی ههلهوشاند ، پاشمایی و بهرمایکین ئەنفالان وهکو قهریژ دبار و دهروونهکی سهخت و دژوار دا ژیاننا خو بره سهر ، تایبهت ل کومه لگه هین خورتی وهکو دهسته سهر کری بو قوناغا دووی یا ئەنفالان بهن ، ل دویف پروژی جقاتا ههفکاریا عهره بی کو سهدهده می دیکتاتور سهر کرداتیا وی دکر ، کوردان ل سهر وهلاتین عهره بستانیی به لاقه بکهن و خوژ تاریشا کوردی تهنا بکهن ، چنکو بهردهوام به عسیان دگوت ، کوردل عیراقی و سوریا مه ترسینه ل سهر ئاسایشا نه تهوا عهره بی .

ل قیری ب دههان دیارده و کیشه و گرفتین جفاکی و دهروونی بو تاک و خیزانا کوردی پهیدا کرن و به لاقه بوون ، تانوکە ژی دنا فدا دنالن و ژفی جفاکی نوکه فهدهرن ، چنکو کاربگه ریین ئەنفالان ئاقاره کی جودا بو فی توژی ژلایی دهروونی و جفاکی ئافراند .

خواندهکا جفاکناسی بو ئافرهتا پا شمایا نه نفالان

مروقی کورد پشتی نه نفالان بی توشی دوو دلیبی و بی باوهری بی بوی ، دوی باوهری دابوو پشتی نه ژ مه رگه سته ب سه ری هاتی و چه ندین نه ندامین خیزانا وی هاتینه بی سه روشوینکرن ، یان وه کو نه نفالبو به ک ، به رمایکین نه نفالان دی خو وه کو قه هره مانه ک دناقا جفاکی کورده واری دا بینیت و هه ر تشتی بقیّت دی ب ده ستقه هیّت ، وه سا دزانی په رله مان و حکومه تا هه ریمما کوردستانی به ره می خوینا شه هیدانه ، به ره می ره نج و خه بات و به رخوه دان و خوراگیا وانه ، دوی باوهری دابوو نه زمون و سیسته می ئالاسکا ل کوردستانی هیته پهیره وکرن ، هه زو قیان و خه ونین وی دی بنه راستی وه کو هنده ک وه لاتین که ندافی ، نه وژی دی بیته خودانی خدام و خولاما و دی ل گه شتین نه وروپا سمبیللا باده ت .

مروقی کوردل باشووری کوردستانی وه کو پاشمای نه نفالان و هوسا هه ز د سه ری دا دلقلشین ، دوی باوهری دانه بوو بوکهر و نه جامده رین نه نفالان نه ژ مه رگه سته ب سه ری ئینای دی هیته پاداشتکرن و بنه خودانین ده ستکه فتین کوردستانی وپله و پوست دی ژوان را ئینه دان و بهرپرساتی ژئرا هیته پیشکیشکرن و پلیپتکانی که ن ، ژبه ر هندی نه گه ر مروق خو نیژیکی قی توژی بکه تن ، کویر خودا هیلپه دنا ژ جیهانا وان دا دی هه ست پی که ت ب ده هان سالین دیتر شوینوارین نه نفالان دی کاربگه ریین خو هه بن تاییه تی ژلای دهروونی و جفاکی و ژینگه هی قه ، چنکو تا نوکه چ چاره سه ریین ریشه بی بو نه بوینه ، چ پینگاقین نه رینی ژبو نه هاتینه هاقیتن ، پاشمایین نه نفالان هه ر دناقا نه خوشی

ز دهردهسه ریپن خودادگه فزن و ناخینکا رادهیلا ، دناقا کومه کا ناریشان دا دژین و گومانی ب مروقایه تیپ دهن ، بهردهوام نه فره تا دبارینن ، وهسا هزر دکهت دژیانا مروقایه تیپ دا چ راستی ژبو نینن ، باوهری ب چ تشتان نه مایه ، هندهک جارن هزر دکهت که ناژهل ژوی ب قه در وبهاتره .

ئهف چهند ریژکه گوتنا چهند که سانین نه نفالوبیوانه ژخو ب گومان که فتنه و دهست ژگلهک تشتان بهردایه ، نهو ژی قه دگه ریت که زاراقی نه نفال همه می ژیان یا لهر دلی رهشکری و گومانی ب ههر تشته کی همه مبهری و دبهت ، کا چه وال بهر چافین همه می جیهانی تایبه تی نهو جیهانا ب مافین مروقی دخوری نهف زولم و کاره ساتا هندامه زن دهرهق مروقی کورد هاته کرن و بی دهنگ مان ، دیسان هزر دکهت چما گروپی وی بخو وه کو کورد خیانهت لی کرو چوپال دوژمنی ، بوچی سیخوری بو دوژمنی کرو حاشاتی ب نه تهوا خوکر ، مل ب ملی دوژمنی گوندی وی سوتن و مال و سامانی وی تالان کر ، گهلهک جارن نهف گروپه بویه سه ده می شکه ستنا شوره شین کوردی و کاره سات ب سه ری ملله تی کورد ئینایه ، رولی نهفی گروپی دئویه راسیونین نه نفالان دا زوری بهرچاڤ و زیق بوو ، تا گه هشتیه وی راددهی دوژمنی بخو ناماژه دایه نه گهر نهف گروپه نه بایه نهو نه دشیان سهرکه فتنی ب دهستقه بینن ، گهلهک ب هویری ناماژه ب رولی فی هیزو گروپا خوفروش کریه ، رهتارین نهفی گروپا دیشه لانک نه دبوو خیانه تی ل ملله تی خو بکهت و هاریکاریا دوژمنی بکهت و ببیته سه ده می قرقرنا نه ژادی خوبی کورد ، فی چهندی میسکی تاکه که سی نه نفالبور بی نالوز کری ، دزانیت نهف گروپی خیانه تکار بویه نه گهری بی سه روشوینکرنا نه ندامین خیرانا وی و بهردهوام

دکه‌فتیه بهر چاقیین وی ، به‌لکو بویه به‌رپرس وهاتیه پاداشتکرن و پوست ژوی و کورین وی هاتینه به‌خشین .

هه‌ر چیا هاتیه کرن و نه‌جامدان نارمانجا سه‌ره‌کی یا دوژمنی بویه ، که‌لتوری خیانه‌تکاری و براکوژیی دنا‌ف‌ریژین ملله‌تی کورد دا جه‌گیر کریه ، کریه کویله و دارده‌ستین وه‌لاتین هه‌ریمی ، تا نوکه نه‌ف‌شوینواره ماینه . پاداشتکرن و ریژگرتن پتر ده‌روونی به‌رمایکین نه‌نفلان ئالوزتر لی کریه و دگه‌هسته وی راده‌ی که‌رب و کینی ژ ده‌سه‌له‌تی راکه‌ت ، هه‌ست ب نه دادپه‌روه‌ریی بکه‌ت.

نه‌ف‌خواندنا مه یا جفاکاناسی مه ب هویری به‌حسکری ، ره‌هه‌ندین وی مه دگه‌هینیته وی چه‌ندی نه‌م مه‌رگه‌ساتا نه‌نفلان تنی وه‌ک کاره‌ساته‌کا تایه‌ت خواندنی بو بکه‌ین ، دقیت کویر هزری بو بکه‌ین و فه‌کولینین زانستی و نه‌کادیی ده‌می بواران دا بو بهینه کرن ژلایی پسیپور و شاره‌زاقه ل سه‌ر کاریگه‌ریین فی کاره‌ساتی ل سه‌ر کومه‌لگه‌ها کورده‌واری و مروقی کوردیی دنا‌ف‌رویدانان دا ژییای ، زانینگه‌هین کوردستانی فی چه‌ندی ب نه‌رک ب زتنن ، ل فییره ب هزرا من کا چه‌وا زاناییین فیزیکی فه‌کولینان ل سه‌ر سروشتی دکه‌ن ، دقیابا زاناییین جفاکاناس خواندنی بو ره‌هه‌ندین نه‌نفلان ده‌رووناسی دا بکه‌ن و بگه‌هنه راستیه‌کی چنکو کومه‌لگه‌ها کورده‌واری یی که‌فتیه به‌ر لیهمشتین چه‌ندین دیاردین جفاکی و ده‌روونی و ئابووری .

هه‌ر ده‌ما پاشماییی نه‌نفلان وه‌کو نه‌نفلابویه‌ک په‌یقا نه‌نفال ل به‌ر چا‌ف‌بکه‌فتیت یان گو‌لی دبیت ، ده‌مارین له‌شی وی خا‌ف‌دین و هه‌ست ب تولفه‌کرنی دکه‌ت قو

لی ژبه ر بی دهسپه لاتیا خوتنی نه فره تا ل بکه را دبارینیت و دناخی خودا دکه لیت ، خو دناقا جیهانه کا به رزه دا دبیینیت ، ژیان ل بهر دلی هه می وهرزی پایزی یه ، بی تاویه ، خه مووکیه ، دوو دلیه ، بی دهسپه لاته ، روزانین دوزه خا نه نفالان ، دیمه نین نه شکه نجا که لهین مرنی و هکو که لهین نزارکی و توپزاوا و نوگره سه مان و سه لامیی و هکو فلاش باک دهینه پیش چاقا و جنیق قی دکهن ، تاییه تی ئافره تا پاشمایا نه نفالان کو سالانین دریزه به ژنا خوب ره شی زیماری خه ملاندی و ژ هه می خوشیا بی به هر و بی هیقی بووی .

نه نفالان ژبلی مرنی ، وژدان کوشت ، په یوه ندی دا برین و قه تاندن ، مروقیه تی نه هیلا و هنگافت ، دلوقانی به رزه کر ، هه می تشت دگهل خو برن ، گه هشته وی رادده ی مروقی کورد بی نه نفالوی گومانی ب مروقبونا خوبهت و ژیان لی بییت دوزه خ ، کهنی و گرنژین ل سه لیتقا زیر بییت ، ده می دبیینیت نه نفالچی یان نه نفالکهر ژوی ب ریز و قه درتره و پتر بهایی خو یی ل دهق دهسپه لاتنی هه ی ، پتردل سوتی دبیت و دهروونی وی تیک دچیت ، سه ره رای به رگریا دهروونی وی هه می ده ما بی کارایه هه ستین وی کار دکهن ، لی نه دجه گیرن ، پتریی خه موکیه و ههری دوو دله ، رویدانین نه نفالان دهرزا وا دا دزقرن ، تاییه تی ئافره ت چنکو پشتی نه نفالان رولی دایکی و بابی دگیریت بو ب خودانکرن و په روه رده کرنا زاروکین خو ، ده ما رژیما به عسا عه فله قی زه لامی کورد نه نفالکری دزانی ئافره تا کورد ، هه قژینا وی که سی نه نفالکری شوی ناکهت ، چنکو داب و نه ریتین جفاکی کورد ریگره ل شوپکرنا وی ئافره تا خیزاندار ، ژبه ر هندی دوژمنی ره گه زی نیب ژناقبر و هیزا به ره هم هینانا مروقی کورد ژناقبر و خیزانا کورده واری ژبه رک بر و

هه‌لوه‌شاندا ، هه‌می کار و ئه‌رکیین خیزانا له‌قله‌قوک که‌فتنه سه‌ر ملیین فی‌ ئافره‌تی
بو‌بریقه‌برنا کارین مالی ، دیسان دوژمنی دقیا خیزانا کورد بمینیت نه‌ خوینده‌وار
و ژ بیافی ره‌وشه‌نبیری دویر بکه‌قیت ، جفاکی کورده‌واری پیش نه‌که‌قیت ،
ژلایه‌ک دیشه‌ دقیا گهورینا ژینا خیزانا کورده‌واری تیک بده‌ت ، وه‌کو ئاکنجیبوما
وی ژ گوندان بو‌کومه‌لگه و باژیران ، چنکو ئافره‌تا گوندنشین ب داب ونه‌ریت و
که‌لتوری خوبی ره‌سه‌نی کورده‌واری گریدایه ، ژبه‌ر هندی ژ ده‌ستدانا ئان
سه‌خله‌تان فی‌ ئافره‌تی باوه‌ری ب چ نه‌مایه ، باوه‌ری ب سوزین ده‌سه‌له‌تی نه‌مایه
، می‌شکه‌کی له‌نگه‌ر بو‌په‌یداوبه ، هیشتا برینین وی ساریژ نه‌ بوینه و ژ گریانی
یا مکومه و روندکین وی د زوهانه .

نامیبیا و دلوقانیا ئەلمانیا

سەدی بیستی ژ سەدین ھەرە تارین مروقایەتی بویە ، تیدا مللەتین ژیر دەست بوینە قوریانی و کەفتینە بەر سندان و شەرەنخیڤ داگیرکەرەن و ھاتین قەرن و بوینە سوتەمەنیڤ بەرژەو ھەند پەرستان .

پشتی بورینا 106 سالانسەروکی ئەمریکا جو بایدنی دان ب جینوسایدیا ئەرمەنان دای ئەوین دناقبەرا سالا 1915 1918 ل سەر دەستین دەولەتا ئوسمانی پتر ملیون ونیڤ ئەرمەنی ھاتین قەرن ، سەرەرای ھزرکرن د تیکچونا پەبوەندیان دگەل ھەڤەیمانای و تورکیا دقولپا ناتودا ، دیسان پشتی فرەنسا ژی دان ب قەرنا گەلی رەو ھەندا دای ئەوین ل سالا 1994 ، 800 ھزار توتسیڤ رەو ھەندی ل سەر دەستین رژیما ھوتو یا رەگەز پەرست ھاتین قەرن و فرەنسا پشتەقانی دوی کومکوژی دا کری ، لی سەروکی فرەنسا ماکرونی د بەرژەو ھەندا دایت سەرەدانا وی وەلاتی بکەت و خو نیزی بکەت چنکو ددیت بەر دەوام وەلاتی رەو ھەندا ژیرخانا وی یا گەشە دکەت ، ژبەر ھندی و ژبو بەرژەو ھەند و نایدی وەلاتی خو ، دان ب شاشیڤ وەلاتی خوکرن و بەرپرساتیا خویا دیروکی دانپیدا ، ھەر چەندە ل وەلاتی جەزایر ژی ھەمان شاشی و زیدەگافی کرینە ، لی تا نوکە ئەو پینگافنە ھافیڤتینە ، ھەر چەندە ھەردوو پینسلیکاری دکەڤنە دکفانەکی دا .

وەلاتی ئەلمانیا ئەڤ پینگافنە کا ژ ھەژی و بریارەکا و یرەک دای دان ب تاوانا خو یا جینوسایدی دا ، یا کو ھیزین وانا مەزنترین کومکوژی دەرھەق گەلی نامیبیا (ھیرو - ناما) ، دناقبەرا سالیڤ (1904 1909) مەزنترین تاوانا دژی

مروقایه تیپ ل سهر دهستی و انا دهره ق فی ملله تی پیست ره شی ته فریقی هاتیه کرن .

پشتی بورینا فان سالان ئەلمانیا دان ب تاوانا خو کرو و لیبورین ژ گهل و حکومتا نامیبیا خواست ، دهه مان دهمدا بریارا قهره بوا قوربانینی و اداب ئیک ملیار یورو کو دماوی 30 سالان دا پیشکیشی و انا بکه تن بو پیشفه برن و فه ژاندنا ژیرخانا ئابووری وی وهلاتی ، چنکو فرنسا ببو سه ده می ویران کرنا هم می بنه مایین ژبان ل وی وهلاتی و ب دهه ان هزار بوینه قوریانی ، ل دویت هزر و بوچونین دیروکناسان کو جینوسایدیا نامیبیا ئیکه مین کومکوژیه د سه دی بیستی دا هاتیه نه جامدان ، دماوی داگیرکریا فرنسا ل نامیبیا د سالین (1884 1915) دا ، پشتی بورینا پتر ژ سه د سالان ژنوی ئەلمانیا بو جارا ئیکی دان ب فی تاوانا دژی مروقایه تیپ کر و لیبورین ژ گهل هیرو و ناما بی نامیبیا کرده سستی برابینی بو درئکر پشتی ههول و بزافین نیژیکی پینج سالان فه کیشاین و بهرهم پیفه هاتی ، فرکرنا گهل نامیبیا فه دگه ریت کو ب سهرهلدانه کی رابون دژی داگیرکهرین فرنسا بو وهلات و ئاخا وانا ، 60 هزار کهس ژ گهل هیرو ، و 10 هزار کهس ژ گهل ناما هاتین کوشتن زیده باری هزاران قوربانیمان ژ تیهن و برسی دناق سهر بازگه هین بیابانین ئەلمانیا گیانی خو ژ دهست داین .

وهلاتی ئەلمانیا ژ زارده فی هایکوماس ، وهزیری دهرقه بی وی وهلاتی ته وروپی لیبورین ژ گهل و وهلاتی نامیبیا خواست و قهره بو پیشکیشی و انا کر ژ دهرقه ی یاسایی وهکو بهرپرستیه کا دیروکی ورهوشتی بی وهلاتی و انا کو نابیت بهرپهرین کهفن بهینه فه شارتن و پشتگو هاقیتن ، دقیت دانی ب شاشی و تاوانین خوبکه یین

بیٚن بهری پترژ سه د سالان ل قان ههردوو قه بیلا مه کرین و دقیت لاپه ره کی سپی و نوی ئەو ههردوو وهلات قه کهین بو ئا فاکرنا پاشهروژه کا گهس بو ههردوو وهلاتان.

براستی ئەو پینگاقین قان وهلاتین روژ ئا قان و ئەو وروپی هاقیتین جهی رچیز و دهست خوشیی نه و نیشانان چه سپاندنا بنه مایین مافین مروقی نه و گروقی نیاز پاکیی نه ، دهه مان ده مدا ساریژ کرنا برینین که قنن دیروکی نه ، سه ره رای وان جوداهیین ئایینی و مهزه بهی و دویراتیا جوگرافی ، ریزگرته ل مروقایه تیی ، چنکو لیبورین دبینه بهر بهست بو ههه تولقه کر نه کی و گیانی برایه تیی بهیز دئیخیت.

عهقل و ئایدو لوژیا شوفینز می و کهش و سه قایی روژه لاتا ناقه راست عهردوو عهسمانا جوداتره ژیی روژ ئا قان ، چنکو ههه دهسه لاته کا هاتیه دهسه لاتیی ب زه ربیی توپز هاتیه سهه کورسیکی و گه لی خو ته په سهه کر به و ژ ئازادی بی بههه کر به و دوماهییی ب کوشتن گور به گور کر به ، ملله تی کورد ژیی د کاروانی دیرو کا خودا ههردهم بویه قوریانی و هاتیه قر کر ن ل سهه دهستین دوژمن و داگیر که ران قه ، توشی کاره سات و مهه رگه ساتین جهه رگ بر بویه ، تاییهت د سه دی بیستی دا ، 182 هزار مروقد قوناغین ئەنفالان دا ، 8 هزار بارزانی ، 10 هزار کوردین فهیلی ، 5 هزار قوریانی ههله بچه ، زیده باری چه ندین کوشتارین بکوم بیٚن دهقه رین جودا جودا ، لی مخابن ملله تی کورد سهه ربور بخوژ رابردووی خو وه رنه گرتن ، نه شیان باده کیٚن خو بیٚن کاره ساتین خو ب جینوساید بدهن ناساندن سهه ره رای وان بریارین گرنگ د بهرژه وهندا ملله تی کورد دا ژ دادگه ها بلندا تاوانین عیراقی

دهرکهفتین بخو بکهینه کارتهک فشاری و ل بهغدا و ناڤه‌ندین جیهانی لی بخورن ، سستی و لاوازا دبلوماسیه تا حکومتا هه‌ریما کوردستانی و سه‌رکرداتیا سیاسی یا کوردی و لایه‌نین خیزیین ده‌سه‌لاتدار بوینه سه‌دهم هه‌ولین ناساندنا ڤان کاره‌ساتان نه‌هینه بجه‌ئینان، ژبه‌ر هندی یا فه‌ره باده‌کا پروژین کورد قرانی نه‌چیته دچوار چوقی سیاسی تین حیزبان دا و مزایدی ل سه‌ر بکه‌ن و بازرگانیی پی بکه‌ن بو به‌رژه‌وه‌ندین خویین به‌ر ته‌نگ ، چنکو باده‌ک و که‌یسه‌کا گشتی یا ملله‌تی یه ، نه یا چ حیزبانه ، یا چاره‌نقیسازه ، دقیت که‌سانین پسیپور و شاره‌زا و یاسا ناس کاری تیدا بکه‌ن .

دڤان سالیین بوری دا ل سه‌ر کومکوژی و کاره‌ساتین نه‌نڤالان چه‌ندین سال بورین ل سه‌ر نازادیا عیراقی و ئاڤاکرنا عیراقه‌کا نوی و ژناڤبرنا دیوارین ترس و سه‌همی ، نه شیاینه فشاری بیخنه سه‌ر عیراقا نوکه کوئم کورد شریکین دریشه‌برنا ده‌سه‌لاتی دا و خودان چه‌ندین پوستین ساسی نه ، سه‌روک کورده ، چه‌ند وه‌زیر کوردن ، دیسان ده‌می خولین په‌رله‌مانی دا نوینه‌رین مه‌ بیین کورد دناڤا هولین په‌رله‌مانی دا دئیک و دوو ده‌لنگفن ، تا نوکه نه شیاینه چ پینگاڤین چاره‌نقیساز پاڤیژن د به‌رژه‌وه‌ندا خه‌لک و ملله‌تی خودا ، تنی سیاست و نه‌جندا یین حیزیین خول به‌رچاڤ وه‌ردگرن و مه‌سه‌لین چاره‌نقیساز و نه‌ته‌وی ده‌اڤیژنه لایه‌کی ، به‌لکو تنی ل بیره‌وه‌ریان سالانه ب چه‌ند گوتارین بی بنه‌ما و بی نه‌نجام دچه‌ند مه‌راسیمین خاڤ و سڤک ده‌ینه ساخکرن و ب چه‌ند قه‌فته گولا ده‌ینه بیر .

دادوهر محمد عربی ودهگو من نیاسی

ئیقاریه کا درهنگ بول هاقینا سالا 2006 ، په یوه ندیه کا تله فونی من ب هیلا ناسیا سیل وهرگرت ، پشتی به رسقدانئ دیرابو کابرایه ب زمانی عه ره بی دگهل مه ناخفت و گوت ئەز دادوهر محمد عربی مه ل دادگه ها بلندا تاوانین عیراقی ل به غدا ، ب قی په یوه ندیی گه له ک که یف خوش بوم ، من زانی زه حمه تا مه ب ههروه نه چو ، دی یا به ره مداربیت ، پتر ژ چار بکه کی دگهل هه قده و ناخفتین و که فتنه گهنگه شه کا گهرم ، هزر و بیر مه ئال و گور کرن ، ناقبری ژمن خواست سویاهی واته روژا دویقدا ل ههولیر ، ل ئوتیلا خانزاد ئاماده بیم ژبو کاره کی فه ر .

روژا دویقا مه قهستا ههولیر کرجهی دهستنیشانگری بودانی خوارنا نیقرو دگهل شاندی به غدا میقان بوین ، دروینشتنه کا دوو ده مژمیری دادگهل دادوهر محمد عربی و داواکاری گشتی مونقز ئال فیرعه ون و چهند که سه کین دی کومبوین ل سهر که یسا ئەنفالین بادینان بو چه وانیا به ره هقیان بو گهرم کرنا قی که یسی و چه وانیا ب دهستقه ئینانا به لگه و دوکیومینت و شاهد حالان و شکایه تکاران یین به پیژ بو که یسا ده قهرا بادینان ، ژبو دادگه هکرنا سه ددای دیکتاتور سه رانی ، رژیما به عسا ژناقچوی .

هه قده م دگهل گه هشتنا مه بودهوک ب هه ماههنگی دگهل هه قالیق ل ق 1 یا پارتی و فه رمانگه ها مافین مروقی کولوی ده می کاک ته یار گهرماقی ریشه به ری فه رمانگه هی بو ، دیسان رزگار که مه کی نوینه ری ل ق 1 بو ، ئەز ژی نوینه ری سونته ری ئەنفالان بوم ، بله ز لیژنه ک ژههرسی لایه نا هاته پینک ئینان ، ل جه مه ک

نیژیک به رهه قیبن باش هاتنه کرن ، چەندین شاهد حال و شکایه تکار ل چەند دەقەرین جوداجودا یین پاریزگه ها دهوک هاتنه دەستنیشانکرن ، دوو هه یف بورین شانده کی بلندی دادگه ها بلندا تاوانین عیراقی ، کونوکه بویه دادگه ها فیدرالی ، ب سه روکاتیا دادوهر محمد عربی و چەند دادوهران و داواکارین گشتی و قه کوله ران یین عیراقی و ئەمریکی و بریتانی گه هشتنه باژیروی دهوک ، ئوتینلا ژیان بو باره گایی مه بیی کاری ، پتر بوماوی هفتیه کی قه کولین دگه ل چەندین شاهد حالان هاته کرن و دگه ل روینشتین ، شاهد حال و شکایه تکار ژکەس و کارین قوربانین ئەنفالان بون یین دناق رویدانان دا ژیان و ب چاقین خودیتین ، دیسان مه شاندى ناڤیری برنه جهین رویدانین ئەنفال و کیمیا بارانا و کوشتارین ب کوم لی رویداین و کهفتینه بهر لیهمشتین باو باروڤین مرنی .

پشتی ژفرینا مه ژگوندی کوریمی ، پیکه چوبنه خوارنگه ها بیسری بو فراقینی وهکو بیهنقه دان ، ل ویری دادوهر محمد عربی سوپاسیا مه هه میان کر بو وی هاریکاری و پشته قانیا مه بووی و تیما دادگه هی کری ، قیا خاترا خوژمه بخازیت ، وهسا زانی کو کارین وانا ل دهقەرا پاریزگه ها دهوک ، دهقەرا به هدینان بدوماهییک هات و قیان ب قه گەرن بو به غدا ژبو به رهه قیبن روینشتین دادگه ها ناڤیری ل سه ر که یسا ئەنفالان ، پاشی گوته من کاک عەلی من ژقانی دگه ل جه نابی سه روک بارزانی هه ی دقیت بچمه پیرمام بو کاره کی فەر ، من زانی هه که ر چوو ئیدی نافه گەرن دهوک ، هوسا دی دهقەرا به هدینان جاره کادی دی غەدر لی بیت ، که یسا ئەنفالین دهقەرا مه یا به هدینان ل دادگه ها به غدا دی یا سار و خاڤیت سه ره رای کو پتر ژ هفتی گوند و دهقەر ل سه رانسه ری پاریزگه ها دهوکی کهفتینه

بهر لیپهمشتین چهکی کیمیایی و کوشتارگههین بکوم ، شاندى دادگههې ب
 سهروکاتیا دادوهر محمد عربی تنی چونه گوندی کوریمی ، لی قهستا
 چدهقه ریندیتتر نه کر ، قی چندی ژى هه کهر چون دی کارتی کرنی ل باده کا دهقه را
 مه یا به هیدینان که تن ، سه ره رای کو قوناغا ئه نفالا دهقه را به هیدینان دو ماهه یک
 قوناغا ئه نفالانه ل دو یف پلان و بهر نامی ژلایی رژیما به عسا سه دد امی قه هاتیه
 دارشتن ، لی قوناغا به هیدینان مه زنترین و مه ترسیدارترین قوناغا ئه نفالان
 بو ژلایی سیاسی و له شکه ری قه ، هه رچه نده قوناغا سی یا ئه نفالان ل دهقه را
 گهر میان مه زنترین بو ، لی ژلایی بیسه رو شوینکرنا مروقان قه ، هه ر حه فت
 فوناغین ئه نفالان دچوار چوقی شه ری هه شت سالیی دنا قبه را عیراق و ئیران هات
 به ریا کرن ، لی ئه نفالا دهقه را به هیدینان پشتی راهه ستیانای شه ری ل دو یف بریارا
 598 یا جقاتا ئاسایشا نیف ده وله تی ل 1988/8/8 هات ئه نجامدان یا کو
 هه ردوو وه لاتان ، عیراق و ئیران دان ب قی بریارى کری ، کو تیدا سه دد ام حسین
 سه رکه فتنا عیراقی تیدا دیتی و زور به ی سه روک و پاشا و سه رکر دین عه ره بان
 گازی کرینه به غدا و ئاهه نگ ب سه رکه فتنا عیراقی دق شه ری مالویرانکه ر دا
 گیراین ، تیدا پتر ژ ملیونه کا مروقان ژهه ردوو وه لاتان هاتین کوشتن و ب سه دان
 هزار دیل که فتین ، قوناغا به هیدینان وهک (خاقمه الانفال) ژ ده رقه ی قی بریارى
 هاتکرن ، سه دد امی هه می چه کی گران و سفک ، هه می سوپا وله شکه ری خو ،
 هه می فه یله ق و فرقی له شکه ری ب شکداریا پتر ژ دوو سه د سه ربا زین مه شقدای
 ، ب پالپشتی و هاریکاریا گاردا کوماری (حرس جمهوری) ، و 171 فه وجین
 جاشال روژا 1988/8/25 ب چهن دین فروکا هیرش کر نه سه ر دهقه را به هیدینان

، ل دویف وی پلانا دارشتی قیان خو ژکیشا کوردی تهنا بکهن و مروقی کورد
 نه هیلن و دوماهی ب ناسناما نه تهوا کورد بینن ، ل دویف وان بهلگه و
 دوکیومیئتین ل بهردهست ریکهفتن دگهل دهوله تا تورکیا کریو ، چ کهس ب
 سلامه تی نه گه هنه ناڤا عهردی وان دا ، ژبه رکو قوناغا نه نفاللا به هدینان وه کو مه
 ئاماژه پیکری ، کو مه زنترین قوناغا بو ، ژبه رهندی مه ب گرنگی وه رگرت و فشار
 ئیخستنه سهر تیمی دادگه هی ، تایبه تی دادوهر محمد عربی کوکاری پنهاتی ب
 دوماهی ب بینیت و نه هیلیته بریقه ، مه خسه دا مه سهر دهقه رین دیتر ژی بدهت
 وه کو (برجینی ، هیس و ئیکماله ، وهرمیل ، تویکا ، دهقه را بهری گاره ی) ، لی
 قایل نه بو ، ژبه رداکویا مه بو باده کا دهقه را به هدینان دگهل شاندی دادگه هی ، ل
 نیفریوا روژا 2006/11/21 شه ره دهه دناقبه را من و دادوهر محمد عربی ل
 سهر جادا سهره کی بهر ده رگه هی خوارنگه ها بیسری پهیدا بو ، من هیقی و رجا
 ژیکرن نه چیت ، لی ههر لسهر رکمانیا خویی ژرد بو ، من ژی گوتی پشتی مرنا
 من دی چی ، ناهیلم ژ دهوک ده ریکه فی ههتا سهره دانا دهقه رین دیتر نه که ی ،
 دگهل هندی گوته من تویی گه فالن دکه ی ، گازی کره جماعه تین ناسایشی و گوته
 وانا عه لی بهندی بگرن یی گه فالن دکه تن ، وانا ژی گوته من کاک عه لی خیره ،
 چ چیویه دناقبه را ته و حاکمی دا ، من ژی هه می بو وانا گوت ، کو شه ره دهقی من
 و دادوهر محمد عربی ل سهر هندی یه ، ئینا وان ژی بسستی بابته وه رگرت و
 پشتا من گرتن چنکو نه زیی داکویی ل مافی ن راهو ایین دهقه را به هدینان دکه م ،
 دگهل هندی من هزرین خو کرن ، کو دبیت ل سهری ، ل جهین بلند سکالایی دژی
 من تومار بکه تن ، چنکو بالا دهسته و خودان دهسه لاته ، یا وی بقیت دی کهت

ویدهست خوځه ئینیت ، ژبه رڼی چهنډی من په یوه نډی ب به پرسی لڼک قادر
 چه چاخی کر ، دیسان من په یوه نډی ب ده زگه هی پراستنی کر ، پاشی من هه ول دا
 په یوه نډی ب پاریزگاری د هوک بکه م کو وی ده می ته مه رهمه زان بو ، لی کاک
 هوشه نگ پاوانی وه کو نه ندامی نقینسینگه ها وی به رسقا من دا ، من گوتی بیته
 سهیدایی ته مه ر کو تشتی هوسا یی هه ی دناقبه را من و محمد عربی دا ، گوت
 باشه ، پشتی نیف ده مزیمیری محمد عربی رازی بو ، کوخول سهر دوو تیما
 دابه شکهن ، نهو چهنده که سهک بچنه پیرمام بو دیدارا سه روک بارزانی و تیمی
 دووی بمیننه ل د هوک ، من زانی کو لایه نیین په یوه نډیدار یین من په یوه نډی پیکری
 ، داخا زا ژیکری هه ر چنه بیت هنده ک ژ تیمی وانا بمیننه ل د هوک بو ته مامکرنا
 کاری پیهاتین ، بقی هه لو بستی گه له ک دلخوش بوم ، کو یامن قیای بده ست من قه
 هات ، محمد عربی ب سلبینی ژ د هوک ده رکه فت بیی خاترا خو ژمن بخا زیت ،
 سه ره رای وی هاریکاریا من بو وی و جماعه تا وی کری ، روژا پاشتر سپیدی به ری
 ده وام ده ست پی بکه ت نهو تیمی ل د هوک مای ، ل نوتیلا ژیان ، سپیدی زویکا
 نه م پیکه ب کاروانه کی مه زن یی ترومیلا ، دگه ل نوینه رین لایه نیین ده سه لاتی
 ل پاریزگه ها د هوک ، ژ د هوک ده رکه فتین دگه ل تیمی دادگه ها بلندتاوانین
 عیراقی ب سه روکاتیا داخوا زکاری گشتی ، منقرال فرعون .

به ره ف گونډی برجینی چوین ، نهو گونډی ل روژا 1988/8/25 ب دژواری
 هاتیه کیمیا بارانکرن ، دقې هیرشا فروکین بالهه لگرین کیمیا یی دا ، حسن صالح
 حسن ، صالح حسن صالح ، حکیم حسن صالح ، نالیا محمد علی اسماعیل ،
 دژوار حامد حسن ، شه هیدوبین و بوینه قوریانی ، ل گه هشتنا مه بو گونډی برجینی

، ل قیّراهه و ل ویراهه ، تیمی دادگههی ب سهر چه‌ند پرت و پاشمایین ناپالمین
 کیمیایی هه‌لیون ، گه‌له‌ک که‌یف خوش بون کو‌گروقیین مه‌زن بده‌ست وانا که‌فتن ،
 ل ویری داخوازکاری گشتی من‌قزال فرعون ، ده‌ستی من‌گفاشت و هاته‌سهری من
 و په‌سنا رولی من‌کر ، ده‌ه‌مان ده‌مدا بریکا مویایی په‌یوه‌ندی ب دادوهر محمد
 عربیی کر و گوتی باش بو‌ئه‌م هنده‌ک ماینه‌ل دهوک ، محمد عربیی گوتی خیره ،
 مونقزی گوتی ، مه‌ل گونده‌کی کیمیا بارانگری ، گوندی برجینی گروقیین باش بی
 که‌ره‌ستی کیمیایی بده‌ست خوقه‌ ئیناینه ، ئه‌و گروقه‌ل چ جها هوسا مه‌نه‌دیتیه
 و بده‌ست مه‌قه‌مه‌هاتیه ، بقی چه‌ندی محمد عربیی بقی په‌یامی و مزگینی
 گه‌له‌ک دلخوش بو ، گوته‌ داخوازکاری گشتی مونقزی ل پیش من‌قه‌ داخوازا
 لیبورینی ژاکاک عه‌لی به‌ندی بکه‌هه‌تا ژنیزیک ببینم ، رولی وی ژبیرناکه‌ین بو
 وی هاریکاریا دگه‌ل مه‌دا کری ژبو‌سهر ئیخستنا که‌یس و باده‌کا ئه‌نفالان ،
 تاییه‌ت یا به‌هدینان و ده‌وله‌مه‌ندکرنا که‌یسا ئه‌نفالان و ئاسانکاری بو‌روینشتین
 دادگه‌هی و به‌ر سینگ‌گرنا تاوانباران ، سه‌ددام و داروده‌سته‌کین وی .

گه‌له‌ک گروقیین ب هییز مه‌دانه‌ده‌ست شاندی به‌غدا ، وه‌کو‌وان دایه‌دیارکرن
 کو‌ده‌زرا وان‌دانه‌بوو گروقیین هوسا ب هییز بده‌ست وانا ب که‌فتن ، گه‌له‌ک پی
 دلخوش بون .

ل ده‌می‌قه‌گه‌ریانا شاندی نا‌قبری بو‌به‌غدا پشتی حه‌فتیه‌کی دادوهر محمد
 عربیی په‌یوه‌ندی من‌کر و خوش‌حالیا خوده‌ربری بو‌وی هاریکاری و پشته‌قانیی و
 ب ده‌سته‌که‌فتنا وان‌گروقیین گرنگ و ب هییز ، هوسا قوناغین‌قه‌کولینی ل سهر
 باده‌کا ئه‌نفالین ده‌قرا بادینان بو‌دادگه‌هکرنا سه‌رانین رژیما به‌عسا ژنا‌قجوی

دهريازبون و گه‌هشتنه دادگه‌هي، كول روژا 2006/8/21، روينشتنا ئيكي يا دادگه‌هكرنا سه‌ددامي ديكتاتور و نه‌جامدهرين پروسا نه‌نفلان ده‌ست پيكرن، ياكود 61 روينشتنان دا ب دوماهي هاتي، نيژيكي ساله‌كي قه‌كيشاي، بريارا دادگه‌ها دوسيا نه‌نفلان ل 2007/6/24 دبه‌رژه‌وه‌ندا ملله‌تي كورد دا ده‌ركه‌فتي و چهند بريارين گرنگ ژي ده‌ركه‌فتن، لي مخابن هه‌تا نوكه‌ ئه‌و بريار ب جه‌ نه‌هاتن و بونه‌ خويري سهر وه‌ره‌قي .

دادوهر محمد عربي روله‌كي كاريگهر و به‌رچاڤ و مه‌زن هه‌بوو بودادگه‌هكرنا سه‌ددام و سه‌رائين رژيما به‌عسا عه‌فله‌قي، ناڤيري هه‌فال و دوستي گه‌لي كورد بو، دلسوز و وه‌فادار بو، گه‌له‌ك جاراب نه‌ني گريشه و ب ليخورينقه سه‌ددامي ديكتاتور ژ هولادادگه‌هي ده‌ردئيخست، دگه‌ل تاوانبارين دناقا قه‌فه‌سا گونه‌هباريي دا زوريي توند بوو، هه‌رل ده‌مي وه‌رگرنا باده‌كا نه‌نفلان بي ترس و بي دوو دلي روينشتن بريقه‌ دهرن .

ل سالا 2007 به‌ري سه‌ددام به‌يسته سيداره‌دان، سه‌ددامي ل سهر پارچه‌كا كاغه‌زي په‌يامه‌ك بو دادوهر محمد عربي نڤيسي بو، تي‌دا گوتبو (من گه‌له‌ك كه‌رب ژته‌ قه‌دبن، من نه‌قيت ئيدي ته‌ بيبنم، ژ ئه‌قروو و ويقه‌ نه‌زل روينشتنين دادگه‌هي ناماده‌ نابم)، محمد عربي گه‌له‌ك هه‌ش ملله‌تي كورد دكر، گه‌له‌ك جاراب لده‌ڤ من دگوت كوردستان به‌هه‌شته و من دقيت ژبي خويي مايي ل كوردستاني بورينم، ملله‌تي كورد ژي هه‌ش محمد عربي دكر، ژبورولي وي د كه‌يسا نه‌نفلان دا، دلسوزي و دلوقانيا دادوهر محمد عربي بو ده‌رئه‌نجامي هندی هه‌مي تاكه‌ كه‌سي كورد ل كييري بيتن هه‌ژي بكه‌ن، مخابن ل روژا

2021/4/2 ب ئەگەرى نەخوشیا فايروسى كرونایی مال ئاڧایی كرو چوبەر
دلوفانیا خودى ، محمد عربى ل دەڧگەلى كورد هیمایه كى دلسوزى یه ، شارهزا
و بلیمهت بو دبیافى یاسایی دا تایبەت بریقه برنا روینستنیڧ دادگهها ئەنفلان دا
، گەلى كورد دى مینیت قەردارى وی ههتا ههتایی .

تورکیا و قه شارتنا تاوانین رژیما به عس

هه ژ دامه ز راندنا دهوله تا ئه تا تورک تورکیا دژایه تیا هه بونا نه ته واکورد کره ، وهکو قایروسهک کهفتیه گیانی کوردان ، بهرده اوم دگهله ولاتین هه قسویین خو ریککه فتنین شوفینی و جینوسایدی ئیمزا کرینه ژبو حه لاندن و نه هیلاتا ناسناما نه ته واکورد ل سهر رویی عهردی ، دهقه رین کوردستانی کرینه مهیدانین شهره نیخین خو ، ب زمانی گهف و گورا هه مبهه وهلاتیین کورد رهفتار و سهرده رویی دکهت ، تبلین پولیس و جه ندرمان هه ردهم ل سهر چه له پکا گهویچ و تقهنگی نه دسینگه وهلاتیین کورد ، دهقه رین کوردستانی و کوردنشین چ رهنگین ژیانلی ناهیلن ، هه می کرینه سه ربازگه ژبو متکرنا دهنگی کوردان و ژیان لی کره دوزه خ ، هه می کاربه دهست و دهسه لاتدارین تورکیا ل سهر ئیک په یام و ئیک هزرین بهر تهنگ وهکو بیرو باوه ر سیاسه تی دهازوون ژبو په یادکرنا ئسته نگان هه مبهه جفاک ومروقی کورد ، وهسا دئینه زمان ئه گه ر گیانه کی کوردی ل ژیریا ئه فریقیا دروست ببیت دی ژناڤ بهن ، چه ندین گروپین تیوروستی و توندرو دروست کرینه ژبو به رهه نگار بونا هه ر بزاڤه کاربونا ملله تی کورد مت بکهن ، زیده باری به رزه کرنا شوینوارین شارستانیه تی ل سهر ناخا کوردستانی و تیکدانا ژینگه هی ب ریکا سه ربازگه هین له شکه ری و چاندنا مینا و به زاندنا سنوران و داگیرکرنا ناخی ب به هانا پاراستنا ئاسایشا وهلاتی خو ، کو ئه قچه نده که لتوری جه گیری وهلاتین دهر دورین کوردستانی به .

ل جیهانی گه لهک مللهت ونه ته وه هه نه هژمارا ئاکنجیبیونا وه لاتیی وئ
 ناگه هته ملیون و نیقان، بوینه خودان دهولهت ، لی هژمارا کوردان ل کوردستانا
 مهزن زیده تری چل و پینج ملیون مروفتن ، ژ هه می مافین خودی بههرن کوئه شه
 ژی قه دهرا مه کوردانه بوینه هه قسویین مروفت و جشاکین درنده یین دژی
 مروفا یه تیی رهفتاری دکهن ، حکومه تا تورکیا هه ر ژ که فندا دژاتیا هه بوونا ناخی
 کورد و کوردستانی کره تا ئه فوکو که ژی ل سه رفی عه قلیه تی و سیاسه تی بهرده وامه
 ، هه می ناڤ و زاراقین کوردی د فرههنگا وان دا قه ده غه نه و ب مهزنترین تاوان
 ل قه له م ددهن ، بهروفا ژی هه لویستی کوردان هه مبهرفان سیاسه تین داگیرکه ران
 روهن و دزه لالن و ب ئیه ته کا پاقر سه ره ده ربی دکهن لگوره ی داب و نه ریت و
 په ره نسپیین رهوشت پاکیا مروفتی کورد ، ژبو ئاڤا کرنا په یوه ندیین براینیی و
 بهر ژه وه ندین هه قپشک ، لی بهرام بهری فی چه ندی ب ئاگرو ئاسنی بهردبنه گیانی
 مروفتی کورد و ئاشتی قه بیل ناکهن و به ره بهست و پینالینکا دریکا ئاشتی دا
 دروست دکهن ، هه رب عه قلیه تا سالیین بیستا رهفتاری دکهن ول سه رفی سیاسه تا
 ره گه ز په رستی و رکمانا خود بهرده وامن ، تورکیا ب فی چه ندی یا ناڤداره نه بتنی
 دژی کوردین باکوور ، یان باشوور ، یان هه ر پارچه ک دی ، به لکو دژی هه بوونا هه ر
 گیانه کی کوردیه ل کیرا سه ر گویا زه مینی بیت ، خول سه ربانی مه ریخی بیت ، ل
 ده می مشه ختیبونا کوردین باشوور بو ناڤ عه ردی تورکیا ل باکووری کوردستانی ل
 سالا 1988 ، وه کو رزگاروی و بهر مایکین ئه نفالان ، پیسترتین رهفتار و
 سه ره ده ری دگهل وانا ژلایی ده سه له تدارین تورکا هاته کرن ، تاوانین رژیما
 سه ددام و عه فله قبان ل تیمین مافین مروفتی و چافکین کامیرا فه شارتن و

نه هیلان بچنه دناقا که میان دا ، راستی دقه شارتن ، هه مه که مپ و چادرگه
 سیمه کرن ، خزمه تگوزاری نه دگه هاندنی ، سه ره ده ریه کا شوفینی دگه ل فان
 لیقه و مایان دکرن ، ب زمانی گهف و گورا ره رفتار دکرن ، ل دویف وان زنجیره و
 روینشتننن دادگه ها باده کا نه نفالان ل دادگه ها بلندا تا وائین عیراقی ، وان به لگه
 و دو کیومینتین که فتینه بهر دهستی دادگه هی ، دیار بو کو حکومتا تورکیا روله کی
 مه زن و بهر چاڅ هه بویه د پروسین نه نفالان دا و هاریکاری و پشته فانیا وان دگه ل
 رژیم سهدامی ، ل گوهی چهن دروینشتننن دادگه هی هه ر ل ده سپیکی
 گوهداری کرنا ناخافتننن شاره زا و پسپورا چهن د به لگه و گروهه دانه بهر چاڅ کو
 تورکیا روله کی مه زن و کاریگه ره هه بویه وه کو ئاسانکاری کرن بو هیژین سوپایی
 عیراقی بولیگه ریان و راهیلانا وه لاتینن کوردین سقیل لسه ر سنوری پیخه مهت
 کوشتنا وان و نه دهیلا که س در بازی توخینن تورکیا بییت ، گیرودکرن دا بکه فنه
 دناڅ دهست و له پین سوپایی رژیم عیراقی ، هه ر چهن ده تورکیا باش دزانی کو
 کوردین عیراقی دناڅ ناخا عیراقی دا توشی کوشتارین بکوم و چه کی کیمیاوی بوینه
 ، کاره ساتین مه زن ب سه ردا هاتینه ، تاییهت پشتی چهن د که سین توشووی شیاپن
 خو رزگار بکه نو خو گه هاندیه ناڅ عه ردی تورکیا دا ، گروهین که رهستی کیمیاوی
 و خه رده ل و سیانیدی ل سه ر لاشین وان دیار بوین ، تورکیا نهڅ گروهه و نمونه
 فه دشارتن ، تاییهتی پشتی ریکخراوا PHR ، یا نوژدارین پیخه مهت مافین
 مروقی پشکنین ل سه ر چهن د وه لاتینن سقیل یین بریندار و لیقه و مای یین په نا بریه
 وه لاتی تورکیا و نه فان وه لاتیان حکومتا عیراقی گونه هبار کری ب کارئینانا چه ک
 و که رهستی کیمیاوی و ژه هراوی دژی وانا ، بریکا روژنامه فان و میدیا یین جیهانی

کو روله کی بہرچا و کاریگر دگیرا ، وژدانا مروقاتیی ہهژاند ، ل دویف
 ناخافتین شاہید حالان و شکایہ تکاران ل دادگہا عی اقی ، کار بہدہستین
 تورکیا بونہ بہرہست و ریک نہدا شارهزا و نوژدارین بی سنور و ریکخراوین
 مروقیاتیی بچنہ دناقا خەلکی لیتقہوما ی دا دناقا چادرگہین تورکیا بو
 پەناہەندان دروست کرین دناقا عەردی خودا ژبوچەوانیا توش بونا وان ب کەرہستی
 کیمیای و ژەہراوی ، دیسان ل دویف دوکیومینتین لەشکەری یین رژیما عیراقی
 ، دیار بو کو عیراقی پیزانین ددانہ هیژین خو کو د ہشیارین و کارتیکرنی ل سەر
 ہیژین دەولەتا تورکیا یا دراوسی نەکنەنقو ئەقە ژ ی و چەندی دگەہینیت کو
 لەشکەری عیراقی بەری ئوبەراسیونین خودا یین پیشوہخت لەشکەری تورکیا
 ناگەھدار کربو خو نیژیکی سنورا نەکەت ، دیسان ئەقچەندە دیار دکەت کو تورکیا
 ب کارئینانا چەک و کەرہستی کیمیایی دژی خەلکی عیراقی یی ناگەھدار بو ،
 لەورا بی دەنگی دیاراست و ہیجەت پیش سەددامی قە دگرتن .

ل دادگہا بلندا تاوانین عیراقی ئەو ژ ی دیارکر مو کەرہستی کیمیایی ہاتیہ
 قەگواستن بریکا (میناء العقبہ) ، بو عیراقی ، لی دوی باوہریی داینہ کو پتریا
 قی چەکی و قی کەرہستە ی بریکا تورکیا دەریازی عیراقی بویہ ، لی دثیابا
 حکومەتا کوردستانی ب بریکا بەغدا قەکولین دقی چەندی دا کربا کو تورکیا دەست
 دگەل پروژی کورد قرانی دا ہەبویہ ، سکالا ل دادگەہین نیف نەتەوی دژی
 حکومەتا تورکیا تومارکربا ، دیسان لویبەکی یاسایی ژ چەند پاریزەر و یاسا ناسان
 ہاتیبا پیکتینان بو دویقچونا قی بابەتی .

نه جيهانيکرنا نه نفالان

نه نفال قوناغ بو قوناغ ، ده قهر بو ده قهر جودا هيا خو هه بويه ، هه ر قوناغ هک ب شيوازه کي جودا هاتيه په پيره وکرن ، دبه رگه کي نو بتردا دهاته بريقه برن ، ل دويش نه خشه و پلانه کا ستراتيژيا پيشو هخت دا دهاته دارشتن ژبو کوشتنا بکوم يا گوند نشينان ل سه ر بناغي کورد بوني دا ، ل هه ر قوناغ هکا نويه راسيونين نه نفالان دا ل ده سپيکي سويي مه شقدايي رژيما به عسيسزم دا دهست ب توپبارانکرن و قه وه شاندا چهک و که رهستي کيميايي دکرل وان ده قهرين ده سنيشانکري دا خه لک جه و وار و گوندين خو چول بکه ن و ترسي ل ده ف پهيدا بکه ن ، پاشي ب سانا هي بگرن و بکه قنه دناؤ له پين وان دا ، دويشدا ب قه گو هي زنه ويستگه هي ن مرن ي و کومه لگه هي ن زوره ملي و يين ب خورتي ل ژير نيرادا که رب و کينا خو دا ته سليم بکه ن، پشتي نه رکي له شکه ر و سويي دفان نويه راسيونان دا بدوما هيک هاتي کاري ماي ده زگه هي ن نه يني و موخا براتي و پوليسي بي هاتنه راسپاردن ته مام بکه ن ، گروپين تاييه ت يين نه يني هاتنه پيکئينان بو ده سنيشانکرن که سانين چالا کفان و بي هنا کوردينيي ژي به يت دناؤ نورد يگايان دا ، به لکو گه له ک که سانين خاين و خوفروش چونه دناقا فان گروپان دا و سيخوري بو رژيمي دکرن و گه له ک که سانين کورد په روه ر و شوره شگير بونه پاربي ده قي فان خو فروشان ژبو وه رگرنا دهست خوشيه کي ، يان بده سته ئينانا هنده ک پارا ، گه له ک حاله تين بغي رهنگي ل سالين 1988 و 1989 من ب چا قين خوديتن ل نورد يگايي جه ژنه کان و گه له ک وه لاتيين بي گونه که فتنه دا قين سيخورين خو فروش ، ديسان هه که ر مرو ف

بهر او رديه كى دناقههرا نه نفالا به هدينان ل ساللا 1988 و جينوسايديا بارزانيان ل ساللا 1983 دا بكه تن ، ههردوو د ئيىك بهرگ دا هاتينه پهيره وكرن ، چنكو ههردوو حالت دناقا ئوردىگان دا دئاسيىكرن و هه مى خزمه تگوزارى ژى برين ، ديسان ل ههردوو خاله تان دا نيىرینه هاتينه گرتن و بيىسه رو شوينكرن ، تنى ل يا بادينان كچ و ژنيى ئيىدى و كريستيانان هاتنه بيىسه رو شوينكرن ، چنكو ناسناميىن وانا ب خورتى فه گوهاستيوون بو نه ته وا عه ره بى ، ل ئوردىگاييىن بارزانيان ، ل قوشته په و حه رير و ديانا و به حركه نيىرينيىن وان ييىن ژيىى وان دناقههرا 9 70 سالى گرتن و بيىسه رو شوينكرن ، پاشى ل دويىف پلان و بهرنامه ك دارشتى ل ژيىرى و ناقه راستا عيىراقى دگورين بكوم دا ب ساخى كوشتن و فه شارتن ، هه مى خزمه تگوزارى ژ ئوردىگايان برى كو ئه فه جينوسايد و قه تل و عامه كا سورو سوره جيىهانا دوو جه مسه ر ل وى سه رده مى بيى دهنگ بوى و هه مى مافيىن مروقى هاتنه بنپيىكرن و عيىراقى يارى و پينترانكيىن خو ب كومه لكه ها نيىف نه ته وى دكرن ، ديسان نه نفال كربيىن ده فه را به هدينان ل ناا سترى مشكيىن ئوردىگاييىن جه نه كان و گرده چال و بهر جيىشتر ل هه وليىر ، ل ده شتا بهرانه تى به ره هه ف كروون بو قوناغا دووى يا نه نفالان ل سه ر وه لاتيىن عه ره بستانى به لاف بكه ن ل دويىف بهرنامه يى كومكارا عه ره بى يا كو سه ددامى گور به گور سه رو كاتيا وى دكر ، لى ب خوشحاليفه شه رى كه نداقيىى دووى بوقى پلانى بو ريىگر و غرورى سه ددام گرت و وه لاتيى كويىتى داگير كر و پلانا نه نفالا دووى سه رنه گرت ، نه نفال مه زنترين بو بهر و كار ه سات بو د سه دى بيىستى دال سه ر ده ستى درنده ترين رژيم ل سه ر رووى عه ردى رويداي ، راسته قوربانى زور هه بون ، تيىدا 182 هزار مروقىىن بيى گونه ييىن كوردو

کوردستانی بونه قوریانی و عهردی داعویران ، لی یا بی وینه بو ، دهنک و رهنگه دانا خو نه بو ، دهملدهست کیمیا بارانکرنا ههله بچه ل 1988 و کوچا ملیونی ل 1991 دی هینه بیرو سهر زمان ژلایی کومه لگه ها نیف نه ته وی شه ، لی ب مخابنیفه هند ل سهر ئەنفالان نه راوستیان یا کومه زنتیرین برین د له شی مروفی کورد دا فه کری و تا نوکه ساریژ نه بوی ، هند گرنگی ب کاره ساتا ئەنفال و جینوساید کرنا گه لی کورد نه هاته کرن ، چ فه کولین و دویشچوون ل سهر نه هات کرن ، د جیهانا سیاسه تی دا چاڤین خول فی تاوانا هنده مه زنه قانندن و گه له ک ب سستی و سار ل سهر راوه ستیان ، هه تا ل سهر ئاستی کوردستانی بخوژی جوهره خه مساری و بیده نگیه ک هه بویه ، وه کو پیدقی کاربونا ساندنا وی بو جیهانی کرنی نه هاتیه کرن ، وه کو پروژه ک ناقه ندین جیهانی ل سهر بینن دهنگ و هه لوبیستان و هریگرن ، سهره رای بریارین گرنگ د بهرژه وهندا ملله تی کورد دا ژ دادگه ها بلندا تاوانین عیراقی ده رکه فتین ، لی هه می بونه خویری سهر وهرقی و بهرژه وه ندین بهرته نگ هاتن پاراستن ، زیده باری هه بون و ئاکه راکرنا ب سهدان به لگه و دوکیومیستان و نفیسینین فه رمی بین رژیمی ده باره ی جینوساید کرنا گه ل و نه ته وا کورد و پلانین پیش وهخت دارشتین ، لی گرنگی دخی بواری دانه هات دان ، دخیابا شوینوارین زولم و سته ما رژیما به عس هات بان پاراستن ، نه فی چیروک و سهرهاتیین فی مه رگه ساتی و کارتیکرنینوی بین جفاکی و سایکولوژی هات بان فه گوهاستن و هه گه لیبری مابان ، زولم هوقاتیین رژیما عه فله قیا خوین میژ بیان جهین سهره دانان تاییه ت بو بیانیان ، دیسان زانکو و زانینگه هین کوردستانی ژی ژلایی خوڤه فه کولینین زانستی و ئەکادیمی و دیراسات ل سهر کریان و ل فان جهان

وانه پيشکيشی قوتابيان هاتبانه کرن ، سهريور و مفا ژوه لاتين جيهانی يين کاره سات ب سهردا هاتين و دناڌ زولم و سته ما سته مکاران نالين ههروه کی پشتی چونا محمد رها په هله وی ، شاهينشاهی ئيرانی کا چه واه قه سر و قوسيرين وی هاتنه پاراستن و نه بونه که له پوير و تالانکرن ، هه تا نه قرو ژی وهک خو ماينه و نه هاتينه دهست تيوهردان و بويه جهين گهشت و گوزاری و روژانه ب سهردان کهس قهست دکهنی ، بهردهوام وانه و سمینار دناڌا فان باخچه وقه سران دا ژلابی ماموستايين زانينگه هان بو قوتابيان دهيته گوتن .

من نه ډچه نده ب چاڅين خو ديتينه ، ل سالا 2006 ده می من قهستا ته هران کری من داخوازا سمیناره کی وهکو کورده کی عيراقی ، کورده کی کوردستانا باشوور ل سهر کاره ساتين نه نفال و هه له بچه بو کومه کا قوتابيان پيشکيش بکه م و وانا ب سينگه کی به رفره داخوازا من وهرگرت ، شونوارين شاهينشاهی په هله وی بويه لايه نه کی ب هيژي ئابووری ئيرانی ، ديسان ل عيراقی ژی قه سرو قوسيرين سه ددای دیکتاتور ل به غدا وبه سره و چند باژيرين ديتر پشتی چونا وی ژلابی ده سه لاتدارين عيراقی قه هاتنه پاراستن و خه لکه ک روژانه پليتان دبرن و قهست که نی ، لی ل کوردستانی نه ډچه نده نه هات کرن به روڅاژي عيراقی ، ل کوردستانی قه سر و قوسيرين سه ددای و شونوارين وی يين زورداری هاتنه خرابکرن و ژناڅبرن و هاتنه شه لاندن و بونه که له پوير و ژلابی خه لکه کی ده روون لاواز کهل و په لين فان قه سران هاتنه دزين و شه لاندن ب مه خسه دا هندي کو مه نه قيت شونوارين قی دیکتآوری ژی بينين ، نه قه ژی عه قليه تا مه خه لکی باشووره ، ل عيراقی به روڅاژي هاته کرن ، ده سه لاتا شيعه يان هه ر زویکا قه سر و

قوسیرونپهینیین سه ددام و رژیمای وی دهست ب سهرداگرتن وپاراستن وهکو
 هیمایهکی زولم و زورداریا رژیمای ژناقچووی، ل کوردستانی نه نفالچی و
 نه نجمدهر و تاوانبارین نه نفالان هاتنه لیبورین و پاراستن و پله و پوست ژوان را
 هاتنه به خشین و بونه خودان ماف و ئیمتیزات ، بهروقاشی ل عیراقی تاوانبار
 هاتنه گرتن و کرنه دقه فسهین گونهباریی دا و هاتنه دادگه هکرن و سیداره دان ،
 نه فقه ژی ل ده فمه کوردان بویه که لتوره کی جهگیری لیبورینی و پیکفه ژیانی ،
 ههردهم ب چاقین دلوقانیی سه حدکهینه بویه ران و تاوانباران و زویکا ژبیرا
 خودبهینو خوژبیرقه دکهین، ب میکروسکوپی ژی کاره ساتین خونابینین ، تنی ل
 سالفه گهران وهکو که لتوره کی فقه جی هندهک روندکین تیمساحا بو دبارینین ، روژا
 دویفدا دچینه سهر ئیک ودووا خو یا بهری یا روی قایمی ، نه فچه ند هوکاره
 فهدگرن کوسیسته می عه شیره تگیری و دهره به گیی دناق ملله تی کورد دا تایبهت
 ل باشووری کوردستانی و کومه لگه ها کورده واری دا زوری زال و بهیژه ، زیکا ژبه ر
 ئیک ناچیت ، وی چندی دگه هینیت کو ره و ریشالین خیله کیی و
 عه شیره تگیری دناق کومه لگه ها کوردی دا کویر خو داهیلایه و بویه ریگر
 بوردوستکرنا دهوله ته کا کوردی ل سهر نه خشی جیهانی زیده بییت ، نه بیته
 دروستبوونا جفاکهک مه دهنی ، عه قل و مروقی بیرمه ند نه هیینه ئافاکرن ، تنی
 بهرژه و هندی بهرته نگ دچوار چوقی مملانا سیاسی بویده ستقه ئینانا ده سه لاتی
 دهینه پاراستن و کیشین نه ته وی بهر ه فاقاره کی نه دیار دبهین ، نه فه می هوکاره
 دبنه ریگرو ئاسته نگ ژبوو دانان و ئافاکرنا بناغه کی دیموکراسی و جفاکهک مودیرن
 ، که واته هیشتا مروقی کورد بی دهیته نه نفالکرن و هزرین وی دهینه

جینوساید کرن ، ل دهف تاکی مروئی کورد ئه نفال یا بهرده وامه و گومانی بههر
تشته کی دبهت و دژیانی دا یی ره شینه .

سه ددام حسين مروقه كي كولا فہ بوو

كومارا ترسي دهربريني ژدهوله تا به عسيسزما عيراقی دکه تن ، ياکو سه ددام حسين خوب ئيمبراتورى عه ره بان دايه نياسين و نه ف نازناقه هه لگرتى ، چنکو ژيانا وى هه مى ب ترس و کوشتن وسيداره دانى و نه شکه نجى و خوين ريبتنى دهر بازبوو ، سه ددام ناغه ک بو هه مى که س ل عيراقى و عه ره بستانى هزر ژى دکرن و ترسيان ، هه ره که سى سه رو چاچين قى ديکتاتورى ديتبان ژى دغه جنقى و ترس ل ده ف پيدا دبو ، دلوقانى ل ده ف نه بو ، چ هزر بو جفاکى ني ف ده وله تى نه دکرن ، چ بها نه ددا مروقان و دوى باوهرى دابو کو مرن بو وى نينه ، که سه کى ني رجسى بو تنى هه ش خو دکر ، هه ره که سى په سنا وى کريا پهر پي فه چيدبون ، ل هه ره شاره کى عيراقى قه سرو قوسير بخو لى ناقادکرن بو حه ز ومه ره مين خو بين خوشيى ، توخي بين بى ره وشتيى به زانديون ، که هشت بولوتکا ديکتاتوريه تى ، ل سه ر قى هه ميبى را مروقه کى گه له ک جه بان و کولا فه بو ، لى دهه مان ده مدا که سه کى فيلباز بو ، دشيا جيهانا عه ره بى و ئيسلامى ب خاپينيت و سه ردا ببه ت ، ترسا خو ئيخست بو دلى هه مى سه روک و سه رکرده و وه لاتي بين عه ره بستانى و زوره بى وه لاتين ئيسلامى ، خوب نوينه ر و شوينگرى وانا دده ينا کويى شهرى دژى مه جوسا و نه ئيمان داران دکه تن و ريگرى ژ عه ره بستانى دکه ت ، که سه کى زورى بى عاقل بو ، زويکا گه رم دبو و سه ردا دچوو ، گه له ک جارن ده مى موشه ک د ئيسرائيل وه ردکرن ناقل خو ددان کو قاره مانه و دگوت چسه روکه کى وه لاتين عه ره بستانى حازر نينه شويما منه موشه که کى د ئيسرائيل وه ربکه ت و زبنده بکه ت

، یا ژویقه فیله و ییّ زیرهکه ، نانئّ خو ب ئافکا فهلهستینیان دخوار ، خوب وهریسیّ کیّشا فهلهستین فهگرت بو ، بخو وهک کارتهک ب کاردئینا و ئیستیغللال دکر و رادکیّشا ، خوب زه عیمیّ نه تهوا عه ره بی ددانا ، ده میّ شهر دگهل ئیرانیّ هه لکری ل سالا 1980 ، ب شهریّ که نداقییّ ئیّکیّ نا فکر یا کو هه شت سالان فه کیّشای و پتر ژ ملیونهک ژ هه ردوو جوینان بوین قوریانی و هاتین کوشتن و کاره سات ل دویتف خو هیلاین ، هه ر ریّککه فتن و سوز و به لیّنه کا دگهل لایه نیّن به رامبه ری خو ئیمزاکریا هه ر ده میّ گیّولیّ وی لیّدابا دا هه لوه شینیت و ویّ کاغه زیّ درینیت و ژناقه بهت ، سه ددام حسینئّی ژیرخانا ئابووری یا عیّراقئّی ویرانکر ، جفاکیّ عیّراقئّی هه تکاند و توقئّی بیّ ره وشتییّ دناقدا چاند و به لاقکر ، بیّی شهر و شور و ریّتنا خوینیّ نه دشیا بژیت ، هه ر ل سالا 1979-2006 ل سیّداریّ دای ژینا وی یا ده سه لاتیّ هه میّ کوشتن و خوین ریّت بوو ، سه ددام حسینّ ژ بنه ماله کا بیّ ره وشت و دیکتاتور بولتکریت ، گوندئّی عوجه جهیّ ژ دایک بونا وی ، دگوتن بابئّی وی ریّگر و جه ره دهقان بو ، سه ددامیّ بابئّی خونه دیت بو. ب دلوقانیا بابئّی شاد نه بو ، دهیکا وی سوّحاییّ کچا خیرالله تولفاحیّ چهند جارن شوی کربو ، گه لهک دبیزن بابئّی وی هاتیه کوشتن ، هند ژئّی دبیزن خیزانا خو هیلایه و چویه ، سه ددامیّ هه ر ژ زارو کینیا خونه دقیادگهل زربابئّی خو بژیت و ژینا خو دگهل خیزانا خالیّ خو خه یروالا تولفاحیّ دبوراند ، هه ر ژ فامکرنا وی بو وه ستیکا ژینانیّ تاییه ت دژئیّ سنیله ییّ دا حه ژیکرنا وی بو جل و به رگیّن له شکه ری بو، ژبه رهندئّی ژئّی ده میّ ل سالا 1979 ده سه لاتا عیّراقئّی ب زوری وهرگرتئّی سیسته میّ جلو به رگیّن له شکه ری کرنه به ژنا هه ر تاکه کیّ عیّراقئّی و ل سه ر سه پاند ، تاییه تی

قوتابیان ، وهکو (گلائع و فتوه) ل سهر هزر و ئایدولوزیا به عسیزمی پوره رده دکرن ، دژی بیست سالیی دا وهکو ئەندامه ک دناڤا ریزین حیزیا به عس دا بو به پرسی ، گروپی ئیغتیا لاتا و کوشتن و به رزه کرنا مروڤین عیراقی ، ههر کاره کی خراب خو ژئی نه ددا پاش و خودکیشایی ، سه ددामी دژیانا خودا چوار ژن ئیناينه ، (ساجدا خیرالله ، سمیره شابندر ، ئیئمان حویش ، نزی زال حه مدانی) سه ددामी عیراق فه گوهاست بوو بو کومارا ترسی دچوار چوقی عیراقه کا دیکتاتوردا ، مه زنتین تاوانین مروڤا یه تیبی دهره قی گه لی عیراقی ب گشتی و کوردستانی ب تایبه تی دکرن ، ب ده هان سازی و ده زگایین سیخوری و موخابراتی یین نهینی دداهه زانندن ژبو ترساندنا خه لکی عیراقی داکو ملکه چی ئیرادا وانا بن کانی و برکین تیزاب و فسفوری چیدکرن و مروڤدهاڤیتنه دناڤدا و ده لاندن ، ژن ده رزی ددان داکو خرش بن و زاروک نه بن ، ئاخا عیراقی هه می کره گورین بکوم و ههستیین مروڤان ، تاوانین سه ددामी دیکتاتور و گور به گور ب هزارانه کو ب مخابنیقه تانوکه گه له ک کهس هه نه مخابینی ب سه کتینا وی دکهن ، زورا فه ره به ره بابین نوی زانیاری و پیژانین ل سهر ژیا نا سه ددामी دیکتاتوری سه دی بیستی هه بن ، بزانه ساتیا وی چهوا بویه ، چ تاوان ئەنجام داینه ، بزانه سه ددام حسین کیه و چهوا ژیا ن ده ر بازکریه ، چ ب سه ری عیراقی و خه لکی عیراقی و کوردستانی ئینا یه ، ده وله تا عیراقی بو چ ئاراسته بریه ، سه نگی عیراقی دناڤ جفاکی نیڤ نه ته وی دا کیشه چویه ، عیراق به ری وی یا چهوا بو ، پشتی ده سه هلات گرتیه ده ست خو چ ل عیراقی هات ، بوچی هه ر ژ دروست بونا حیزیا به عس دڤیا ن کوردان نه هیلیت و کورد قرانی ئەنجام بده تن ، کوردستانی داگیرکهت و ب عه ره بستانی

قه گریدهت ، سیمایی دیوگرافیا کوردستانی بگوریت و خه لکی وی جینوساید بکهت ، سه ره رای که کورد نه ته و دووی نه د عیراقی دا .

ل قیره مه نه قییت هند بچینه د کویراتیا هزر و ره وریشالین ئایدولوثیا شوفینزما به عسیزم دا ، تنی مه د قییت چهن دلا په رین ره شین سیاستا قی حیزبا شوفینی و سه د دامی دیکتاتور لاده بین ده ره ه قی نه ته و کورد ، چنکو قی حیزبی هه ر ژگه شه کرنا دامه زراندا خو ره هین فله سه فا خول سه ر نه ته و عه ره ب و جیهانا موسلمان داهیلابون و ئاراسته کرنا سیاستا خول سه ر سه پانده بون ، راستی دا ئه و درویشمین شوفینزما عه فله قی هه لگرتین دویربون ژ راستیی و به روفاژی بون ، نه حیزبه با جه ماری بو ، نه سوشیالیزمی بو ، نه دیوکراسی بو ، هه ر پینگافه کا هاقیبتا دقیابا دبه ر ژه وه ندا و اندابا ، به روفاژی هه می سه ر دابرن و خپاندن بو ، دقیان عه رد و ئاخا کوردستانی ب ئیکه تیا عه ره بی قه گریدهن و چ ئاخ نه مین نا قی وی کوردستان ، هه رده م و ه سا ددا دیار کرن که کورد ل عیراقی و سوریا مه تر سینه ل سه ر ئاسایشا نه ته و عه ره بی سه ره رای هه رده م کوردان بزا ق کرینه مه سه لا خویا نه ته وی و مافین خویین ره و ا گرنگیی پی بدهن ، ب ریکین دیالوکی و ئاستیی دگه ل داگیر که ران بگه هن چاره سه ره کی و به رگری ژ ئاخا خویا نیش تیمانی و نه ته و ا خوبکه ن ، هه ر شوره شه کا ل کوردستانی هاتیه کرن ب روحیه ته کا کوردینیا زه لال و نه ته وه په رستی بوو ژبو سه ره خوه بونا کوردستانی بویه ، شوره شین شیخ مه حمودی حه فید ، عه بدول سه لام بارزانی ، شیخ ئه حمه د بارزانی ، مه لا مه سه ته فا بارزانی ، دچوارچوقی کوردستانی دا دژی دوژمن و داگیر که ران شه ر که به پشتی ریکین کوشتنی و تیروری و دانا ژه هری بکار دئینان ، کو ئه قه ژی ره وشت و که لتوری

به عسیزمانه بو هه مبهه دوزا ره وایا گه لی کورد ، ژبهه هندى کوردان چ ده لیقیین
دیتر نه بون تنى بهر گریى ژ ئاخو بکهه و بهر سینگا ههه سیاسه ته کا شوفینزم
بگرن .

سیداره دانا سه ددام حسین ، جوردى عوجه ل روژا 2006/1/30 کو ده قیته
روژا ئیکى یا جه ژنا قوریانى ژلایى ده سهه لاتدارین عیراقى یین شیعه یان
سپونسه ریا مه لالیین ئیرانى لسهه که یسا کوشتارگه ها دجیل ل 1982/7/8
وه کو شیعه یان ئینایه زمان و دایه نیاسین ب کومکوژى کو دقئى کوشتارگه هی دا
143 وه لاتییین شیعه نشین هاتینه کوشتن ده می سه ددام حسین سه ره دانا قى
باژیرکى کرى و خه لکى وى ب فیتیا ئیرانى هیرش ئینایه سهه مه وکه با کاروانى
وى .

سیداره دانا سه ددامى دیکتاتور غه دره کا سور و سور بوو ل سهه دوزا ملله تى
کورد ، چنکو هیشتا باده کین کوردین فه یلی ، بارزانیان ، هه له بچه ، نه نفال ،
بدوماهییک نه هات بون ، وه سا ریککه فتن هات بو کرن کو سه ددام دقیت ل سهه
که یسا نه نفالان بهیت بدارقه کرن و عه لى کیمیایی ل هه له بچا شه هید بهیت
سیداره دان ، لى پشتى سه ددام ل سهه که یسا دجیل و تولقه کرنا سه درى باپیر
هاتیه سیداره دان ، چ تام و تیژ دروینشتین دادگه ها بلندا عیراقى نه ما ، ده ست
و هه ستى کوردان به ره فانیکه رین وان ساربون ، سیداره دانا قى دیکتاتوری ل ده قئ
کوردان چ گرنگیا خونه ما ، ژلایه ک دیقه حکومه تا عیراقى کو شیعه ده سهه لاتى
دکهه ، چ ریژ و حورمهت بو کاره سات و مه رگه ساتین ملله تى کورد وهه ریما
کوردیتانى و قوریانیین وان نه گرت ، نه قئ چهنده وى دگه هینیت کو نه نفال یا

به‌رده‌وامه و هه‌ر گاقه‌کا حکومه‌تی‌ن عیراقی‌ یی‌ن ل دویش ئیک ده‌لیقا خوبینن
دی‌ ئه‌نفال ئه‌نفالان ل ملله‌تی‌ کورد راکه‌ت .

